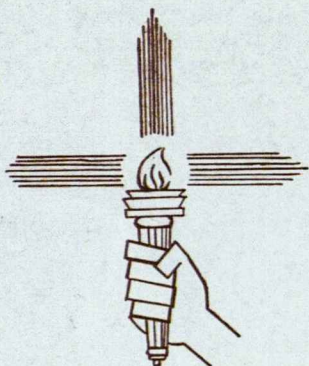

ATEITIS

1956, SPALIS, NR. 8

ATEITIS

eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1956 METAI

Nr. 8

SPALIS - OCTOBER

VYR. REDAKTORIUS — Kun. J. Petrėnas

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Danutė Aleksandravičiūtė, Juozas Baužys, Dalia Karaliūtė, Enata Skrupskelytė, Antanas Sužiedėlis.

Visą spausdinamą medžiagą redakcija taiso savo nuožiūra. Nepanaudoti rašiniai saugomi ir gražinami autoriui prašant.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE,
BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams \$5.00 pagal U. S. dol. kursą.

Carbės prenumerata metams \$10.00. Atskiro numerio kaina 50c.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August,
by the Lithuanian Catholic Youth Association

“A t e i t i s”

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7281

Subscription \$5.00 per year. Single copy 50c.

Entered as second-class matter at the post
office at Brooklyn, New York, March 31, 1950
under the Act of March 3, 1897.

TURINYS

Mano karalystė — taikos šalis	177
Vytautas Mačernis — Miške, Rudeninė šventė (eil.)	178
Vytautas Mačernis — Naujosios dvasios kūrėjai ir kovotojai	178
Pasikalbėjimas su Jonu šoliūnu, MAS Centro Valdybos pirmininku	181
Tėvas Vikt. Gidžiūnas — šventas Raštas	182
Dalia Prikockytė — Prisiminimas (eil.)	183
E. V. — Europos ateitininkų ideologiniai kursai Italijoje	184
A. P. Bagdonas — Taveš šaukiuosi (eil.)	185
Angelė Katelytė — Nuotykis stovykloje	186
Jonas Staškevičius — Ruduo (eil.)	187
Birutė Empakerytė — Vakaras kavinėje	188
Dalia Prikockytė — (eil.)	190
Ttas Narbutas — Kristaus Valdovo katedra Panevėžyje	191
Ingrida Stasaitė — Tėvų Saleziečių šiluvoje	192

S P O R T A S

P. Ganvytas — Į Melbourną besiruošiant	194
P. Ganvytas — Po šeštųjų lietuviškų žaidynių	194

A T S K L E I S T A K N Y G A

J. Baužys — Generolo atsiminimai	196
J. Bž. — Lietuvių mitologiškosios sėkmės	196
E. S. — Anykščių šilolis anglų kalboje	196
J. Paventis — Vytautas Vygantas — daktaras	197
J. P. — Baliui špokui mirus	198

K R E I V O S Š Y P S E N O S

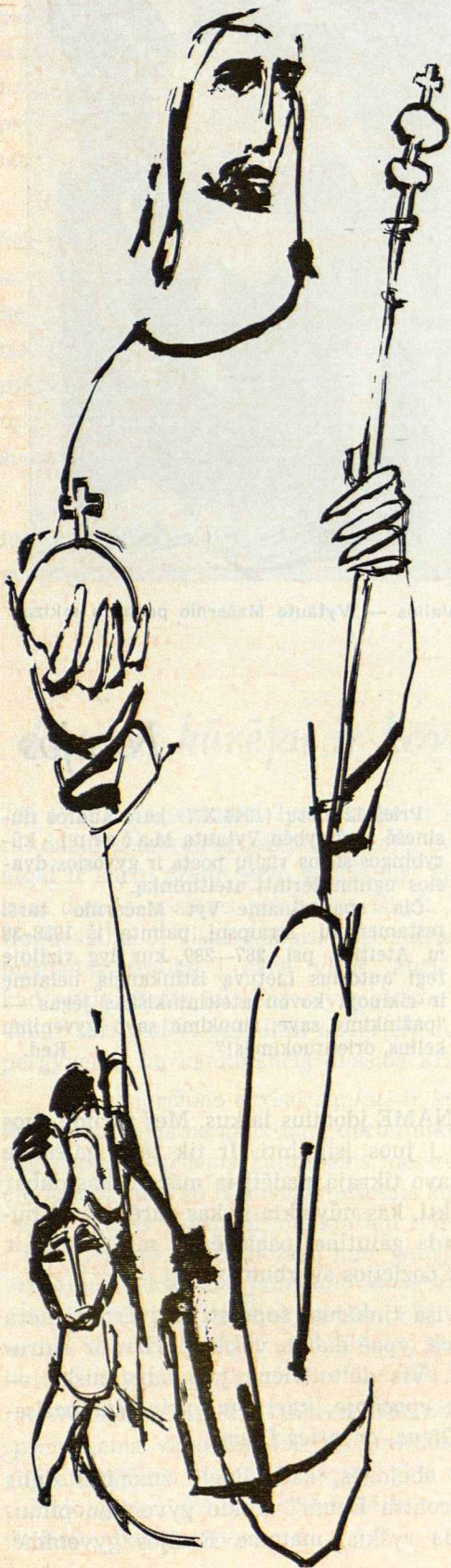
šachmatai	III virš.
-----------------	-----------

Viršelio 1 psl. — Atsisveikinant su vasara,
nuotr. Vytauto Valaičio.

Viršelio vinjetė — dail. T. Valiaus.

177 psl. iliustracija — dail. A. Korsakaitės.

MANO KARALYSTĖ — TAIKOS ŠALIS

KARALIAI IR IMPERATORIAI, patepti aliejais, vartė rankose skeptrus ir gyrėsi, kad jų žemėse saulė nenusileidžia. Patricijai, lydimi vergų ir pataikūnų, varžėsi dėl aukštesnių vietų. Neturtingieji plebėjai, apkartę dėl neteisybės, skriaudų ir pažeminimo, pramogose skandino vargą juodą ir traukė į gladiatorių kovas, šaukdami — “duonos ir žaidimų”.

O Jordano upės pašlaitėse Šventasis, tyruose subrendęs, tiesė kelius naujam Valdovui, ateišančiam iš Nazareto. Norint šitą Valdovą sutikti ir būti jo valdžioje, reikėjo nusiplauti atgailos vandeniu.

Pajordanės šalis, nusiplovusi atgailos vandeniui, sutiko naująjį Valdovą. Jo veidas ramus ir malonus, jo žodis tiesus ir atviras, jo darbai meile ir gailestingumu papuošti.

Ir atsitiko, kad kartą tos apylinkės gyventojai, sočiai privalgę žuvies, norėjo išsirinkti jį savo karalium, o šis pasitraukė pats vienas į kalnus. Kalnų ramybėje jis meldėsi, kalbėjosi su savo dangiškuoju Tėvu ir planavo naujosios karalystės konstituciją, kurios įžangoje su didžia pagarba įrašė:

— Mano karalystė — tiesos ir gyvybės, šventumo ir malonės, meilės ir taikos šalis.

Šitokia karalystė nevisus viliojo ir traukė. Nevisiems ji patinka ir dabar, mat, toji karalystė į savo gyventojų knygas įrašo tik tuos, kurie į ją veržiasi, kurie nepasitenkina smulkute kasdienybės žuvele, o sutinka praeiti pro atgailos bei nusižeminimo vartus ir veržlia dvasia jieško tiesos, gyvybės, šventumo, malonės, meilės ir taikos.

Kam šitokios vertybės panašios į dirvoje paslėptą ir surastą lobį, tas iš džiaugsmo eina, parduoda visa, ką turi, ir perkasi tą dirvą (plg. Mt. 13,45-46).

VYTAUTAS MAČERNIS

MIŠKE

RAMUS ir saulėtas sekmadienis miške.
Ties ežeru beržai į vandenį palinkę:
Viršūnės nušviestos šviesa gelsvai blyškia,
Ir saulėj virpa skaidrios tolimos aplinkui.

Tu ateini taku lyg šokdama, lengvai...
Viršum galvos linguoja medžių šakos,
Ir iš toli matyt, kaip išpinti plaukai
Srovėm auksinėm ant pečių lieknųjų teka.

Tu prieini, mane bučiuoji ir šypsais,
Ir tavo sodrios, švytinčios kaip liepsnos, lūpos
Yra lyg du pavasario ugnies žiedai.

O taip ramu, ir saulėje beržai vos supas:
Pro jų viršūnes matos tolimas dangus,
Sapnuojantis kaitraus vidurdienio sapnus.

1944.VI.2.

RUDENINĖ ŠVENTĖ

PASIPUOŠĘ lapais ažuolų, draugai,
Šveskit rudeninę šventę, —
Jei gyvenimas toks trumpas, tai linksmai
Reikia jis gyventi.

Jei šešėliai rudeniop ilgėja,
Ir džiaugsmas praeina, —
Apie saulę, vasarą ir vėją
Tebūnie gražiausios dainos.

Tik akimirkos suteikia
Laimės amžinybę —
Tos kaip gėlės vysta veikia...

Džiaugsmo dievišką saldybę
Paragauja vien tik tas,
Kas išmoka momentą suprast.

1943.X.12.

T. Valius — Vytauto Mačernio portreto eskizas

Naujos

Prieš 12 metų (1944.X.7) karo audros nusinešė amžinybėn Vytautą Mačernį, kūrybingos sielos vizijų poetą ir gyvosios dvasios ugnį žerintį ateitininką.

Čia spausdiname Vyt. Mačernio tarsi testamentinį straipsnį, paimtą iš 1938-39 m. Ateities, psl. 287—289, kur lyg vizijoje regi autorius Lietuvą ištinkančią nelaimę ir rikiuoja kovon ateitininkiškas jėgas — “pažinkime save, žinokime savo gyvenimo kelius, orientuokimės!”

Red.

GYVENAME įdomius laikus. Mes turime juos pažinti ir į juos įsigilinti. Ir tik tada galėsime suprasti savo tikrąją padėtį ir matyti, kas dabar reikia veikti, kas nuveikta ir kas turėjo būti nuveikta. Tada galutinai paaiškės ir mūsų rolė, ir užimamos pozicijos svarbumas.

Bet visa tinkamai suprasti ir įvertinti nėra taip lengva, ypač dabar, visokių krizių ir suiručių metu. Vis dėlto viena yra labai aišku — gyvename epochoje, kuri mus priverčia pasisakyti: už Dievą, ar prieš Dievą?

Nėra abejonės, kad didelė žmonijos dalis gyvena “contra Deum”. Tokio gyvenimo pilnutinį vaizdą ryškiai matome Rusijos gyvenime.

VYTAUTAS MACERNIS, *augęs ir brendęs "Ateityje", nuo pat gimnazijos ir studijuodamas buvęs ateitininkas, i lietuvių poeziją atėjo gaviška jėga ir paliko nuostabių poezijos kūrinių.*

Jo poezija ("Vizijos" ir "Metų" sonetai) išaugo iš glaudaus ryšio su žeme, su tėviške, iš jo studijų, mąstymo. Kilęs iš senos žemaičių šeimos, praleisdamas vasaras kaime gražioje gamtoje, prie ežerų, miškuose, jis išiklausė i gamtos ritmą, i žemdirbius ir giliai pamilo savo tėviškę.

Lyg koks dailininkas "Vizijose" tapo tėviškės paprastus peizažus: ramų vasaros vakarą, i kurį ateina audra; prisimena dūduojantį piemenėlį, savo mirusių senolę, užklydusį paukštį, kuris i saulėtas grindis numeta šešėlį; vaizduoja pjūties rimtį, skaudų iškeliavimą iš namų i miestą. "Vizijas" užbaigia grįžimu i pabaigtuvių šventę.

Atrodo tai banalūs vaizdai, bet pro juos poetas mato gilią žmogaus prasmę, sprendžia savo poeto pašaukimą. Tragišku liūdesiu jis prisunkia

ši ramų peisažą, kol pabaigoje suranda prasmę — nugalėti neviltį, išsijungti i tą žemdirbių gretą, kuri saugoja tėviškę, kuri pagaliau stoja i kelią, vedantį i didžiulias aukštumas. Jo liūdesys virsta džiaugsmu, išauga i himnus dirbančiam žmogui.

"Metų" sonetai kilo iš jo filosofinių studijų, iš mąstymo. Čia pasigaudamas metų laikų gamtos, jos motyvų, poetas svarsto žmogų, kritikuoja jo senąją sampratą ir liūsta, kad žemėje nėra laimės. Čia žmogus tik nerimo vergas, jo siela — alkana pantera, ištroškusi amžinybės, čia siaučia toreadoras Mirtis. Tik retkarčiais jo poezija švysteli trapiu džiaugsmu, kad dar labiau kontrastuotų tragiką.

Poetas gimė 1920 m. birželio 6 d., Šarnelės kaime, Žemaičių Kalvarijoje. Mokėsi Sedos vidurinėje mokykloje, 1939 m. baigė Telšių gimnaziją. Kauno ir Vilniaus universitetuose studijavo anglų kalbą, literatūrą ir filosofiją. Buvo Stud. Ateitininkų Meno Draugijos Šatrijos narys. Žuvo 1944 m. spalio 7 d., bolševikams užimant Žemaičių Kalvariją.

dvasios kūrėjai ir kovotojai

Tai atbaigimo periodas. Tolesnių kelių jam nebėra: dabar reikia arba laikytis vietoje, arba žengti atgal ir kartu griaut savo pagrindus. Tose kritiškose dienose visiems prieš akis iškyla Bažnyčia. Nenuostabu. Ji visais laikais, ypač suirutėse, kaip magnetas traukė i save visus, kurie suprato, kad nusigrįžimas nuo Dievo yra klaida. Bažnyčia dabar turi padėti pasauliui atsigrįžti, turi padėti pergyventi šią kankinančią dvasios krizę.

Tas atsigrįžimo darbas sunkus ir komplikotas, reikalaujantis be galo daug darbininkų. Duodamas signalas visiems katalikams, nes seniai praėjo laikai, kada su Bažnyčios priešais kovojo vien tik kunigai ir vyskupai, o tikintieji tylėjo. Dabar i žygį privalo iškelti visi: nuo jaunystės ir entuziazmu trykštančio jaunuolio iki prityrusio senio. Reiškia, dabar mes turime būti pasauliui naujos dvasios kūrėjai ir kovotojai. Be galo viliojanti ir garbinga kova! Bet ir sunki.

Tačiau ar mes suprantame, kad atėjo mums sprendžiama valanda? Jei nesuprantame, galiną atsigrįžimo idėja gali užgesti vien dėl jos išpažintųjų nesusiorientavimo, idėjinio silpnumo, ištižimo, baimingumo.

Štai, dėl ko taip svarbi ir linksniuotina frazė: *pažinkime save, žinokime savo gyvenimo kelią, orientuokimės!* Žinoti savo kelius reikalinga visiems katalikams, todėl ir lietuviai katalikas neturi pasilikti tam abejingas. Susipraskime, orientuokimės! Atsigrįžimo etape tegul lietuvių kataliko vardas bus vienas iš svarbiausiųjų.

Idėjas vykdo tik dideli idealistai, pilnutiniai žmonės. Ir mes renkimės tokiais žmonėmis būti.

Neminėsiu, koks turės būti galutinai kovai pasirengęs žmogus, o tik iškelsiu kelius ginklus, kuriuos jis panaudos savo kovoje. O tuos ginklus jis privalės turėti savo dvasioje.

Viena, kas reikalinga pilnutiniam žmogui, yra *gyvoji dvasia* (žiūr. St. Šalkauskio "Gyvoji dvasia" Studentų Dienose 1938 m. Nr. 13). Ta gyvoji dvasia turi subręsti jame ir patį inteligentą lyg vaisių pribrandinti. Ji turi būti ne statinė, o dinaminė, ne sau, o visiems, ne šiandienai, o visam amžiui. Svarbiausias jos pažymys tegu bus begalinis entuziazmas, nesulaikomas ir neįsivaizduojamas. Entuziazmą tegu lydi dora ir idealizmas, tebūnie du jo neišskiriami draugai.

Pilnutinis katalikas inteligentas turės būti

T. Valius — Vytauto Mačernio sodybos šarnelėje eskizas.

be galo *nusižeminęs*, kitaip sakant, turės matyti savo menkumą. Nesupraskime blogai. Nusižeminimas nėra vergiškumas. Jeigu kas nori nukariauti pasaulį, tegu būna nusižeminęs. Prisiminkim Kristų, ir daugiau aiškintis nebereikės. Nusižeminimas ir savo menkystės pajautimas neleis stovėti vietoje, tada mes visada būsime ištroškę tobulumo, žengimo priekin, nes jei tikėsi didžiu esąs, niekada didžiu netapsi. “Kas tiki atvykęs, nebeina pirmyn”, sako Giovanni Papini.

Mes sutverti tam, kad *visuomet bylotume apie tiesą*. Dabar per dažnai kalbame pagal madą, svetimų autorių lūpomis. O kodėl taip yra? Mes esame be galo bailūs. Bet dėl to ne tik nesijaučiame kalti esą, dar ir giriamės: žiūrėkite, kokie mes tolerantai. Jeigu kas nors juokiasi iš mūsų tikybos, anekdotaus paverčia tikėjimo dogmas, mes šypsomės ir linksime galvą: “Gali būti, gali būti”. Bet dėl ko niekada neįrodome tam, kuris juokiasi, kad jis pats niekus kalba? “Reikia turėt tolerancijos”, atsakysite. Tačiau niekinti, kas kilnu ir šventa, nėra jokia tolerancija. Mūsų amžius tebūnie kovos amžius! Kovotojai dėl kilnių idėjų turi triuškindi savo priešus *begaline drąsa, proto aštrumu ir veikimo staigumu*. Įsidėmėkime, tada būsime tolerantai, jei savo priešo neskriausime, nešmeišime, nevartosime prievartos. Garbingos kovos priemonės leistinos. Tiesos

priešai turi būti triuškinami kiekvieną valandą, minutę, kiekviena proga, kiekvienu atsitikimu. Bus laikas, kada jie patys už pergalę padėkos.

Bet kiek reikia jėgos tokiems dideliems žygiams! Kiek kliūčių reikia nugalėti! Yra viena ypač pavojinga kliūtis — tai *turtas, prabanga*. Tai jėgų ryklis, tai ledas, kuriam prisilietus karštis virsta ledu ir gaivi srovė — tyvuliuojančia kudra. Venkime prabangos, gyvenkime kukliai. Atsiminkime, kad turtas yra ne žmogaus užvaldymui, o tik jo pragyvenimo reikalui. Niekur taip greitai neišsenka jėgos, kaip sėdint minkštame fotely, gyvenant gerai apstatytame salione. Prabanga iškošia žmogų, priverčia jį visomis dvasios jėgomis garbinti negyvus daiktus.

Be to, mes turime nuolat *atsinaujinti savo dvasioje*. Kaip karštą vasaros dieną darbininkas atsigavina vėsiam upelio vandenyje, taip mes nuolat maudykimės Kristaus malonių upelyje, jo grynajame dvasios dvelkime. Tada mes tapsime lyg tie nesužeidžiami achilai.

Tai tik keli maži bruoželiai, kurie atsispindės būsimąjo idealaus kataliko inteligento tipo veide, ryškiai formuos jo sielą ir amžinai teiks jam jaunatvės. Juos turėdamas, lietuvis katalikas inteligentas grįžimo į Dievą kovoje užims garbingą vietą.

*Pasaulis bijo šventos Kristaus meilės, o ne
jūsų ir ne jūsų idėjų.*

G. Bernanos

SU VILTIMI Į ATEITĮ

PASIKALBĖJIMAS SU JONU ŠOLIŪNU, MAS CV PIRMININKU

Moksleivių Ateitininkų Sąjunga pradeda naujuosius veiklos metus su nauja Centro Valdyba, pasiryžusia sustiprinti moksleivių at-kų organizacinį gyvenimą ir į visą Federaciją įlieti naujo kraujo.

Jonas Šoliūnas, perėmęs MAS vairą ir rankas, maloniai sutiko Ateities skaitytojus supažindinti su naujosios Valdybos planais, užsimojimais ir darbais.

— Malonūs Pirmininke, draugiškai sveikiname naujose ir atsakingose pareigose. Sakysite, o kaip praėjo MAS Centro Valdybos rinkimai, koks nušimtis moksleivių juose dalyvavo, kaip pasiskirstė portfeliai naujajame kabinete?

Pirm. Jonas Šoliūnas, įpratęs visada išlaikyti sportininkui prideramą rimtį ir šaltumą, pradėjo:

— Bevertindamas buvusio Centro V-bos pirmininko raštus, užtikau žinių, kad MAS C. V. rinkimais jau buvo pradėta rūpintis pereinamąjį sezoną, gi sąrašai atskirose vietovėse buvo pradėti sudarinėti tik vėlai pavasarį. Vėlyvas sąrašų sudarinėjimas, nerangus New Yorko ateitininkų atsakymas, rinkiminės komisijos pasyvumas buvo svarbiausios priežastys, nuvėlinusios visą rinkimų darbą. Naujoji valdyba tik birželio 2 d. perėmė pareigas.

Į naująją MAS Centro Valdybą išrinkta ir pareigomis pasiskirstyta taip: pirm. — Jonas Šoliūnas, protokolų sekr. — Irena Lozaitytė, mergaičių sekcijos vadovė — Izolina Namažuškaitė, socialinių reikalų ir užsienio skyr. vadovas — Romualdas Kriaučiūnas, ižd. — inž. Albinas Salys. Kaip matote, naujajame kabinete dirbs keturi sendraugiai ir 3 studentai. Mums visiems daug vilčių ir paramos žada dvasios vadas kun. dr. Ignas Urbonas, turįs daug patirties ir entuziazmo jaunimo veikloje. Be to, visi Valdybos nariai yra pasiryžę dirbti, kiek tik jėgos ir sąlygos leis.

— Kokie aktualiausi darbai numatomi naujosios C. V-bos planuose?

— Naująją C. V-bą tuojau po pareigų perėmimo užgulė vasaros stovyklos parengiamieji darbai. Jos organizaciniai reikalai užėmė beveik visą mūsų laiką ir energiją. Problemų ir planų turime daug, juk reikia stiprinti ir gaivinti moksleivių at-kų veiklą visuose baruose: ideologiniame, tautiniame ir religiniame.

Nepaslaptis, kad studentai yra pralenkę savo aktyvumu ir moks-

leivius, ir sendraugius. Šiais metais moksleiviai turėtų "atsigriebti" ir sustiprinti savo organizacinę veiklą, juk be moksleiviškojo kraujo greitai nusilps ir studentai, ir sendraugiai. Kas darytina?

Pirmiausia, kuo skubiausiai duoti moksleiviams jų veiklos programas. Tais klausimais buvo jau daug kalbėta, planuota ir diskutuota, tačiau dar ligi šiol neturime moksleiviams tinkamos ir konkrečios veikimo programos. Ją parūpinti ir kuopoms išsiuntinėti — pirmutinis C. V-bos darbas.

Antra, turi būti ypatingai suaktyvintas naujų moksleivių, ypač berniukų, įtraukimas į at-kų organizaciją. Į mūsų organizaciją reikia nuolatos ir reguliariai įtraukti naujų žmonių. Naujoji Valdyba daug dėmesio žada kreipti į moksleivių at-kų sportinę ir fizinio lavinimo sritį, kuri patraukia ir imponuoja berniukams, besiveržiantiems kovington ateitin.

Visi mūsų darbai dažnai nelemiami atsitrenkia į kuopų globėjus. Jaunieji laukia patyrusios ir juos mylinčios širdies, kuri juos suprastų ir vestų gyveniman. Šiandieninėje kovoje kiekvienos jaunos lietuviškos širdies išlaikymas mums atrodo daug svarbesnis, negu jaunųjų demokratinų studijų būrelių kūrimas. Daug žinau faktų, kad kai kuriose vietovėse labai ir labai trūksta moksleivių at-kų kuopų globėjų, tačiau jų pakanka važinėti po tolimiausius kampus ir steigti politinius būrelius...

Be to, norime sustiprinti tarpšeimyninį visų mūsų Sąjungų bendravimą. Moksleivių, studentų ir sendraugių glaudesnis bendravimas, pažinimas, suartėjimas vienu su kitais suriš mus į vieną tvirtinę šeimą, gyvenančią tais pačiais idealais, besirūpinančią tais pačiais darbais. Kai tėvai sendraugiai nesietaikia ateiti į savo vaikų parengimus, kai jiems nemiela valandėlė praleisti moksleivių ar studentų tarpe, kokia tada begali būti kalba

apie ateitininkiską draugiškumą ir artimumą?

Stiprinti moksleivių ateitininkų lituanistinę sritį — penktas mūsų uždavinys. Čia reikia visiems nuširdžiai ir rimtai įieškoti būdų ir veiklių priemonių, kad jaunieji neužmirštų tėvų kalbos, rašto, papročių, išlaikytų gyvą ir skaidrią lietuvišką dvasią.

— Mielasis Pirmininke, kaip matote, Jūsų laukia dideli ir gražūs darbai. Reikia tik sveikinti ir džiaugtis naujosios MAS C. V-bos planais. O kokias viltis Jūs dedate į jaunučių organizavimą?

— Daug vilčių dedame į prityrusio visuomenininko ir pedagogo mok. S. Laniausko, gyvenančio Clevelande, asmenį. Su juo stengsimės palaikyti glaudų ryšį ir kartu nagrinėti problemas, susijusias su jaunučių ir moksleivių organizacine veikla.

Bendras organizacinio darbo laukas šiuo metu nėra džiuginantis. Ne vieną iš mūsų jau suspėjo pagrauzti apatijos, nusivylimo, apsideidimo, nepareigingumo vėžys. Posėdžuose, susirinkimuose, ypač šventėse prisakome gražiausių kalbų, iškeliame gražiausių sumanymų, bet kai po susirinkimo tą patį kalbėtoją paprašai konkrečios talkos ar darbo, jis mandagiai atkerta: "Labai gaila, neturiu laiko"... Mes viskam turime ir surandame laiko, tik labai dažnai jo pristinga ateiti talkon ir jaunoms širdims atnešti krikščioniškos šilumos ar lietuviškos gyvybės dvasios. Nieko nenoriu kaltinti bei juodinti, bet ir baltinti nėra už ką, kai vertini konkrečius gyvenimo faktus.

Tačiau mus žavi ir įkvepia kad ir nedidelis būrelis pasiryžėlių ir laimėtojų, kurie šalia kasdieninio darbo ir įvairiausių šeimos reikalų suranda laiko ateiti į moksleivių susirinkimus, parengimus, iškylas, kurie kartu su jaunaisiais dalosi darbų ir idealizmo duona. Šitos viltys, laiminamos Dievo rankos, veda mus visus darban ir leidžia giedriu veidu žvelgti ateitin.

Geriausias auklėjimas moterystei ir šeimos gyvenimui esti tuomet, kai mes drąsiai iškeliame dvasinę moterystės pusę, žinoma, neišskirdami ir neniekindami jos prigimtinių paskirties, tačiau ją pakeldami į aukštesnę dvasinę pakopą.

Fr. W. Foerster

ŠVENTAS RAŠTAS

Tikėjimo šaltiniai

Iš šaltinio gelmių veržiasi šaltas vanduo, kuris maitina upelius, upes ir ežerus. Šaltinio vanduo turi dar tą ypatybę, kad juo arčiau jo versmės einame, juo tyresnį ir šaltesnį vandenį randame. Iš čia analogijos keliu ir pirmąsias istorines žinias, ar Dievo apreikštas tiesas, surašytas tam tikrų rinkinių knygoje, vadiname istoriniais šaltiniais, jei jie liečia istoriją ir — tikėjimo šaltiniais, jei juose glūdi Dievo apreikštosios tiesos.

Katalikų Bažnyčia moko tikėjimo tiesų, bet tos tiesos nėra jos išgalvotos, o paties Dievo apreikštos. Visos gi Dievo apreikštosios tiesos randasi tikėjimo šaltiniuose, iš kurių mes galime semtis išganingų tikėjimo tiesų, lyg tyro šaltinio vandens. Trokšdami tyro, amžinojo gyvenimo trykstančio vandens, mes turime eiti iki tų antgamtinių šaltinių versmių, o tos tikėjimo tiesų versmės yra dvi: **Šv. Raštas ir Tradicija.**

Protestantai, kurie neigia Bažnyčiai Kristaus suteiktąją galią neklaidingai mokyti žmones Dievo apreikštųjų tiesų, tikrų ir vieninteliu tikėjimo šaltiniu laiko tik Šv. Raštą, kurį, anot jų, gali kiekvienas žmogus teisingai suprasti ir, kaip jam patinka, aiškinti.

Katalikų Bažnyčia, kuriai šv. Petro asmenyje Kristus užtikrino neklaidingumą mokyti ir doros įsa-

T. VIKTORAS GIDŽIŪNAS, O.F.M.

-0-

kymus saugoti, visuotinių Tridento ir Vatikano susirinkimų bei popiežių Leono XIII ir Pijaus X dekretuose skelbia, kad dieviškasis apreikšimas telpa tiek rašytose knygose, tiek nerašytoje tradicijoje.

Knygos, kuriose surašytas Dievo apreikšimas, vadinasi Šv. Raštas, o tas Kristaus mokslas, kurį apaštalai, Kristus išmokyti, šv. Dvasiai skatinant skelbė žmonėms gyvu žodžiu ir perdavė sekančioms kartoms iki mūsų dienų, vadinasi Tradicija.

Šv. Rašto vardai ir padalinimas

Dievo įkvėptos knygos yra vadinamos įvairiais vardais. Dažniausia, tačiau, jų rinkinys vadinamas Biblija ir Šv. Raštu. Biblija yra graikiškas žodis, kuris reiškia knygą. Dėl šios savo reikšmės Biblija geriausia išreiškia joje telpančio rašto tikslą, kuris yra žmonių švietimas, ką patvirtina ir šv. Povilas, sakydamas: „Kiekvienas Dievo įkvėptas raštas yra naudingas mokyti, sudrausti, pataisyti, auklėti tiesoje, kad Dievo žmogus būtų tobulas, tinkamas kiekvienam darbui“. (II Tim. 3, 16 s.). Biblija vadinama dar Šventa Biblija, Šv. Ra-

tu, šventomis Knygomis dėl to, kad tos knygos yra šv. Dvasios įkvėptos ir talpina tiesas, kurios veda žmones į išganymą, gyvenimo pilnatį, šventumą.

Šv. Raštas vadinamas taip pat Įstatymu, nes tuo vardu buvo pavadintos penkios pirmosios šv. Rašto knygos, turinčios Dievo duotus ir per Mozę paskelbtus įstatymus. Ilgainiui Įstatymu imta vadinti ir kitos knygos, kurios, šv. Dvasiai įkvepiant, vėliau buvo parašytos. Visos prieš Kristų parašytosios knygos ir įeinančios į Šv. Rašto rinkinį vadinamos Senuoju Įstatymu, o po Kristaus — Naujuoju Įstatymu.

Šv. Rašto knygos taip pat vadinamos Senuoju ir Naujuoju Testamentu. Testamentas reiškia pasakutinę mirštančiojo valią, sutartį arba sandorą. Šv. Rašte Testamentas imamas sutarties, sandoros prasme ir pažymi, kad Šv. Rašte yra surašyta Dievo ir žmonių sandora, padaryta prieš Kristų ir jam atėjus į pasaulį.

Dažnai girdime ir Kanono vardą. Kanonas tikroje pirmąsčioje prasmėje reiškė įrankį, vartojamą tiesioms linijoms brėžti, o tolimesnėje prasmėje — kiekvieną tobulą daiktą ar tobulo elgesio taisyklę. Naujieji Šv. Rašto tyrinėtojai Kanonu vadina Bažnyčios pripažintąjį Šv. Rašto knygų rinkinį.

Jau minėjome, kad Šv. Raštas susideda iš Senojo ir Naujojo Įstatymo knygų. Senasis Įstatymas turi 46 knygas, o Naujasis — 27.

Žydai Senojo Įstatymo knygas dalino šitaip: Įstatymo knygos, Pranašai, šventieji raštai. Panašiai Senojo Įstatymo knygas, atsižvelgdami jų turinio, dalina ir krikščionys, būtent: istorinės, mokslinės ir pranašų knygos.

Naujojo Įstatymo knygos pradžioje buvo dalinamos į Evangelijas ir Apaštalus, o dabar — į istorines, kurioms priklauso keturios Evangelijos ir Apaštalų Darbai, į mokslines, kurios apima visus apaštalų laiškus ir į pranašus, prie kurių priklauso tik viena šv. Jono Apreiškimo knyga.

Šv. Rašto įkvėpimas

Svarbiausioji žymė, kuri atskiria šventas knygas nuo visų kitų raštų, yra dieviškoji Šv. Rašto kilmė, kuri vadinasi įkvėpimu. Prieš Kristų žydai didelėje pagarboje laikė Senojo Įstatymo knygas ir tikėjo, kad jos dieviškos. Kristus tą jų įsitikinimą dar labiau sustiprino. Jis net savo dieviškajai pasiuntinybei įrodyti naudojo Senojo Įstatymo liudijimą. Kartą žydoms jis tarė:

ŠVENTĄJĮ RAŠTĄ skaityti šiandieną reikia gal labiau kaip kitados suvargusiems žemės vaikams, į kurių širdis iš visur pilama neapykantos nuodų. Skaitydami Naująjį Testamentą, Evangeliją, jie ras savo negaliai reikiamo vaisto. Kaip visas išganytojo įvykdytas žmonijos atpirkimas yra dieviškosios meilės darbas, taip šventasis Raštas yra Dievo meilės žodis. Artinkitės prie rašytojo Dievo meilės žodžio, atverkite jam savo širdis, ir jis jus atgaivins.

Ypač dabar, kai labiau pasiilgstama iš Dievo einančios paguodos, jieškokite jos pas Tą, apie kurį Jums kalba Evangelija: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, ir aš jus atgaivinsiu“ (Mt. 11, 28).

Kai jūs patiriate apie baisią nesiliaujančią kovą, daugelyje vietų paskelbtą pačiam Dievui ir šventajai Kristaus Sužadėtinei, Jo Bažnyčiai, kai Jūs patys patiriate priespaudos dėl Jūsų tikėjimo ir meilės Kristui, nebijokite. Pasitikėkite Tuo, kuris Jūsų vargus yra numatęs ir pasakęs: „Pasaulyje jūs patirsite priespaudos, bet pasitikėkite, aš nugalėjau pasaulį“ (Jon. 16,33).

Kaip pirmaisiais Bažnyčios laikais rašytas Naujojo Testamento žodis turėjo priminti jo skaitytojams, kas buvo girdėta, ir sustiprinti jų tikėjimą, taip pat ir šiandien šv. Raštas, išverstas į daugybę viso pasaulio kalbų, duodamas tikintiesiems skaityti.

ARKIV. JUOZAPAS SKVIRECKAS

“Jūs tyrinėjate raštus, nes tariatės juose turį amžinąjį gyvenimą; jie ir yra, kurie liudija apie mane”. (Jon. 5,39). Kalbėdamas mokyti-niams, naudojosi šv. Rašto žo-džiais, kaip tikrais, kuriems nega-lima prieštarauti, ir kurių ištarmė turi įvykti.

Tą patį darė ir apaštalai. Jie šv. Rašto žodžius vadino Dievo arba šv. Dvasios liudijimu ir tvirtino, kad tie žodžiai šv. Dvasios įkvėpi-mu yra parašyti. Šv. Petras apie šv. Raštą taip sako: “Visas šv. Raštas Dievo įkvėptas, naudingas yra pamokininimui”. Panašiai kalba ir Bažnyčios Tėvai apie Senojo ir Naujojo Įstatymo knygas.

Žinant, kad visas šv. Raštas yra Dievo įkvėptas, pravartu patirti, kas yra pats įkvėpimas.

Leonas XIII enciklikoje “Provi-dentissimus” sako: “Įkvėpimas yra antgamtinė galia, kuria šv. Dvasia šventus rašytojus taip paskatino ir pastūmėjo rašyti, taip su rašančiais kartu buvo, jog jie visa tai ir ne-daugiau, kaip šv. Dvasia liepė ir teisingai protu suprato ir ištikimai rašyti norėjo ir tinkamai be jokios klaidos parašė”.

Iš šių žodžių matome, kad Dievas įkvėpė žmones parašyti šv. Rašto knygas tuo būdu, jog ypatinga sa-vo malone: 1. apšvietė jų protą, kad jie pažintų tai, ko Dievas no-rėjo, kad būtų parašyta; 2. pavei-kė jų valią, kad jie tai ir tik tai, ką Dievas norėjo, parašytų; 3. ra-šančius saugojo stropiai nuo klai-dų.

Iš to, kad šv. Raštas yra Dievo įkvėpimu parašytas, išplaukia šios išvados: 1. jis yra neklaidingas ir 2. jį, kaip Dievo žodį, reikia pagar-boje laikyti.

Šv. Rašto sąvoka

Susipažinus su šv. Rašto vardais ir jo įkvėpimu, sužinome, kad šv. Raštas yra šv. Dvasios įkvėptas ir žmonių užrašytas Dievo žodis. Arba truputį plačiau: šv. Raštas yra knygų rinkinys, kurias parašė Die-vo įkvėpti žmonės, ir kurias Kata-likų Bažnyčia laiko Dievo žodžiu.

Čia paaiškėja, kad šv. Raštas yra užrašytas Dievo žodis, o iš to jau seka, kad Dievas yra jo autorius, tačiau ne jis pats tiesioginiai jį parašė, bet per savo įkvėptus žmo-nes. Tie žmonės buvo Dievo iran-kiai, tačiau ne tokie, kaip paišelis ar plunksna, kuria mes rašome, bet gyvi ir protingi, todėl juos galima vadinti antraeiliais šv. Rašto auto-riais, o Dievą, jų įkvėpėją, pirma-eiliiu autorium.

Šv. Rašto skaitymas

Šv. Rašto skaitymas yra labai naudingas, bet nėra kiekvienam

žmogui būtinai reikalingas. Dievo sutvarkymu žmonės tikėjimo tiesas lengviausia pažįsta, kai jos yra skelbiamos gyvu žodžiu. Pats Išga-nytojas savo mokslo į knygas irgi nesurašė. Jis sodžiuose ir miestuo-se skelbė jį gyvu žodžiu, pamoks-lais garsino dangiškojo Tėvo valią, peikė prasikaltimus ir žadėjo amži-nąjį gyvenimą už gerus darbus. Iš-sirinkęs apaštalus ir juos išmokęs, jis ir jiems įsakė žodžiu skelbti jo mokslą.

Kada atsirado Naujojo Įstatymo knygos, tada taip pat Kristaus mokslo skelbimo būdas nepasikeitė, nes apaštalai ir jų įpėdiniai ėjo iš vieno krašto į kitą ir gyvu žodžiu skelbė Evangeliją. Rašyto Dievo žo-džio skaitymas nebuvo draudžia-mas, net patiriamas, kaip labai naudingas gilesniam Kristaus mokslo pažinimui.

Kai viduramžiais šv. Raštas bu-vo pradėtas versti į naujasias kal-bas ir kai klaidatikiai, jį versdami, iškraipydavo rašto mintį, tada vys-

kupai, sinodai ir popiežius susiaurino šv. Rašto skaitymo, vertimo ir jo aiškinimo laisvę.

Naujaisiais amžiais klaidatikiai paskelbė, kad šv. Rašto skaitymas yra būtinai kiekvieno žmogaus iš-ganymui reikalingas ir kad visi, jį skaitydami, gali be Bažnyčios pa-aiškinimų teisingai suprasti ir jame surasti visas tikėjimo tiesas. Toks mokslas yra klaidingas. Nei Kris-tus, nei apaštalai tokio įsakymo nedavė. Šv. Raštą skaityti ir jame gilintis įpareigoti tik kunigai ir teologai, kurie kitus Dievo apreikš-tojo mokslo moko. Taip pat klaida yra sakyti, kad šv. Raštą be au-toritetingo Bažnyčios mokytojų pa-aiškinimo visi teisingai gali su-prasti ir aiškinti.

Jei šv. Raštas, anot protestantų, būtų visiems suprantamas, tai ko-dėl jie patys prirašė tiek daug ko-mentary ir tikėjimo tiesų aiškini-muose, jų tarpe kiek galvų, tiek nuomonių. Taipgi klaida yra tvir-tinti, kad šv. Raštas yra vienin-

PRISIMINIMAS

Balto šilko suknelė.

Rūtų vainikėlis ant galvos.

Dailiai supintos ilgos kasos.

Nedidelė pintinė pilna suplėšytų žiedų.

Smarkiai plakanti širdis.

Šypsena ant vaikiškų lūpų.

Pilna žmonių bažnyčia.

Nekantrus žvilgsnis, ieškas namiškių.

Maldos žodžiai iš daugelio širdžių.

Linguojančios bažnytinės vėliavos.

Gimnazistės baltomis pirštinėmis.

Marijos statula.

Griausminga vargonų muzika.

Galinga giesmė — širdžių, ne lūpų.

Pagarbiai nulenktos galvos.

Didelis baldakimas.

Žila kunigo galva.

Žvilganti monstrancija.

Sidabrinių varpelių skambesys.

Po Kristaus kojom bekrintą kvapnūs žiedai.

Vis besikeičiančios baltos mergaičių poros.

Mažų žingsnelių aidas pasiklydęs bažnyčios

[skliautuose.

Mažutės, maldai sudėtos rankos.

Neaprepiamas džiaugsmas.

Gili ramybė.

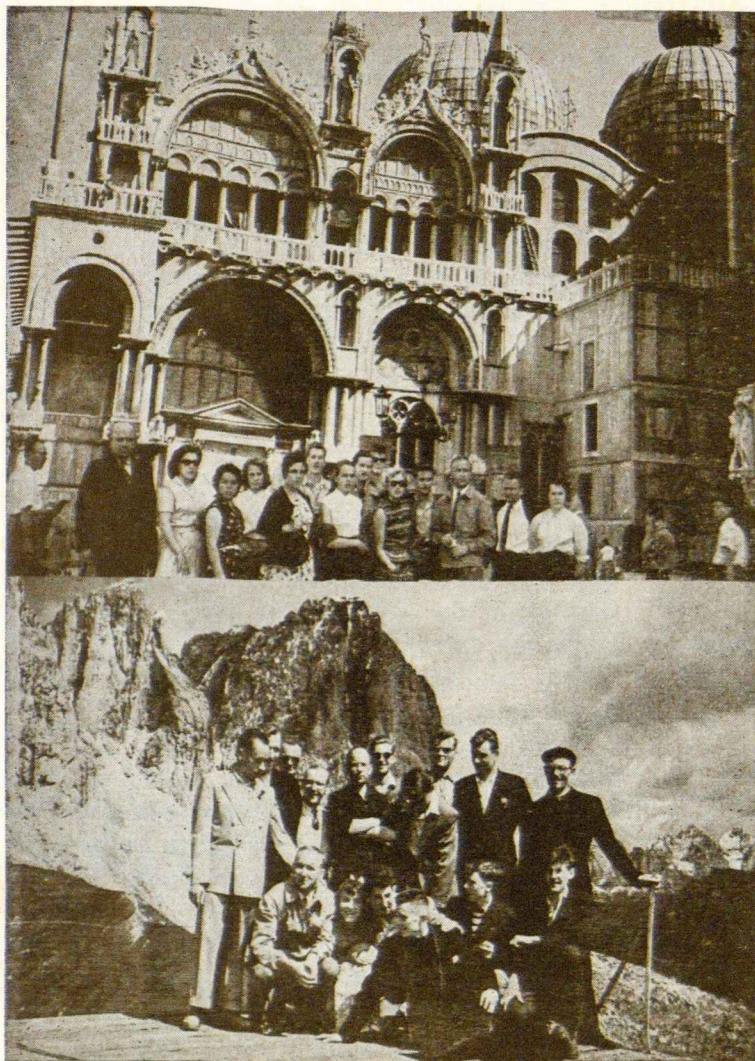
Nesuprantamas ilgesys.

Per langus įsiskverbę paskutiniai besileidžiančios

[saulės spinduliai.

EUROPOS ATEITININKŲ IDEOGINIAI KURSAI ITALIJOJE

E. V.

Viršuj: Europos ateitininkai prie šv. Morkaus Katedros Venecijoje.
Apačioj: Iškylautojai kalnuose.

telis tikėjimo šaltinis. Dar nebuvo Naujojo Istatymo knygų, o Kristaus mokslas jau buvo skelbiamas. Šventoms knygoms atsiradus, ir toliau Dievo apreikštosios tiesos buvo skelbiamos žodžiu, kurių daugelis tik tokiu būdu ir galėjo užsilikti Tradicijoje.

Katalikų Bažnyčia niekuomet nėbuvo uždraudusi tikintiesiems skaityti šv. Raštą. Ji tik skaitantiems nurodė taisykles. Visi katalikai gali skaityti šv. Raštą, jei tik jis turi Katalikų Bažnyčios aprobatą.

Klaidentikų platinamas biblijas katalikams draudžiama ne tik skaityti, bet ir savo namuose laikyti dėl šių priežasčių: 1. jos savo įvade skelbia, jog biblijos skaitymas būtinais reikalingas žmogaus išganymui; 2. tokios biblijos dažnai turi iškraipytą arba nepilną šventų knygų tekstą; 3. jose duodami klaidingi paaiškinimai.

Katalikų gi paruoštus, Bažnyčios aprobuotus šv. Rašto vertimus su

paiškinimais Bažnyčia pati ragina tikinčiuosius skaityti, nes užrašytame Dievo žodyje tikintieji gali rasti didžiai naudingą dvasinio meno.

Šv. Rašto reikšmė

Šv. Rašto reikšmė yra labai didelė ir dėl to, kad jis paties Dievo parašytas, ir dėl to, kad talpina Dievo darbus, jo pažadus ir giliausias tikėjimo paslaptis, ir dėl to, kad jis tarnauja žmonių išganymui ir padeda Bažnyčiai juos vesti prie antgamtinio tikslo — amžinojo gyvenimo ir palaimintojo Dievo regėjimo.

Į visa tai įsigilinus, mums reikia šv. Raštą be galo vertinti, kiekvienam savo namuose turėti, skaityti ir pagal Bažnyčios nurodytas taisykles studijuoti, o iš to skaitymo ir studijų turėsime neapsakomos naudos savo asmeniniam ir kitų žmonių išganymui.

Šią vasarą, liepos 9—21, gražioje Italijos Tirolio kalnuose, Sarnes kaimelyje, įvyko Europos ateitininkų vasaros stovykla su ideologiniais kursais. Stovyklą ir ideologinius kursus suruošė Romos ateitininkai. Dalyvavo Vasario 16-tos Gimnazijos ateitininkai, Romos studentų ateitininkų draugovė ir keletas Italijoje esančios saleziečių gimnazijos ateitininkų kuopos narių. Stovyklautojai gyveno vietos katalikų namuose Volksbildungsheim "St. Georg", kurie yra vietos vyskupo nuosavybė.

Dvi pirmosios dienos stovykloje buvo paskirtos susikaupimui. Kun. dr. V. Balčiūnas pravedė trumpas rekolekcijas. Ideologinių kursų dalyviai priėjo išpažinties ir priėmė šventą komunią.

Po to prasidėjo darbo dienos, kurių metu stovyklos dalyviai turėdavo po dvi ar net po tris paskaitas su diskusijomis.

Kursų programa buvo stovyklos rengėjų iš pat pagrindų gražiai išdirbta ir paruošta. Paskaitininkai parinkti vieni iš geriausių: prof. J. Grinius, prof. Z. Ivinskis, kun. prof. Rabikauskas, prel. Dr. Tulaba, kun. Dr. Balčiūnas, kun. Dr. V. Kazlauskas, kun. J. Navikevičius, kun. A. Steigvila ir V. Natkevičius. Paskaitų temos tokios:

"Katalikų uždaviniai mūsų žemiškai tėvynei"; "Savos asmenybės ugdymas"; "Jauno ateitininko asmenybės bruožai"; "Ateitininkas gyvenimo plotmėje"; "Socialinė Bažnyčios dinamika"; "Lietuvių stiprybės pagrindai ir tremties uždaviniai"; "Ateitininkai nuo įsikūrimo iki 1940 metų".

Studijų valandėlėms (taip buvo pavadinti susirinkimai klausyti paskaitų) pirmininkauti ir sekretoriauti buvo kviečiami moksleiviai ateitininkai. Už geriausiąją užrašytą protokolą buvo paskirta premija.

Dvi studijų valandėlės išpildė patys moksleiviai ateitininkai, paskaitydami du referatus: "Kokia literatūra šių dienų jaunimas domisi. Kokias knygas turėtų skaityti ir pan." ir "Sportas krikščioniškoje šviesoje". Per kursus turėta 20 studijų valandelių. Be to, buvo surengti 3 konkursai: religijos, literatūros ir geografijos žinių. Juos pravedė: religijos konkursą — kun. A. Steigvila, literatūros — V. Natkevičius ir geografijos — Dr. V. Literkis.

Stovykloje taip pat buvo leidžiamas humoro laikraštėlis "Bimbalas".

Stovyklautojams į studijas buvo įterpiamos laisvos dienos, rengiamos ekskursijos, iškilos. Dėmesio vertos dvi: berniukų įkopimas į netolimo kalno Plose viršūnę, kuri yra virš 2000 m aukščio, ir ekskursija į Dolomitų kalnus. Į šią ekskursiją išvažiavo anksti ryte visai dienai. Jos tikrai niekas neužmirš. Neužmirš ir matytų puikių Dolomitų.

Paskutinę dieną buvo suruošta iškilinga akademija prof. Pr. Dovydaičio garbei, kur prof. Z. Ivinskis skaitė paskaitą apie prof. Pr. Dovydaičio asmenį, o Vasario 16 Gimnazijos ateitininkų kuopos pirmininkas V. Bartusevičius referatą iš prof. Dovydaičio biografijos. Akademijos metu buvo įteiktos dovanos konkursų laimėtojams. Stovyklos komendantas V. Memėnas, ideologinių kursų didžiausias organizatorius, tarė atsisveikinimo žodį ir uždarė stovyklą Ateitininkų himnu.

Sekantį rytą atlaikytos šv. mišios už geradarius ir rėmėjus, kurie savo aukomis stovyklos mintį padėjo realizuoti. Atėjo išvažiavimo valanda. Prieš akis dar stovėjo ilga kelionė po Italiją.

Pirma sustojimo vieta buvo gražioji Venecija, po to Florencija, Roma, kurioje teko ilgiau pasilikti. Iš čia tą pačią dieną teko skubėti į gautą šventojo Tėvo audienciją jo vasaros rezidencijoje Castel Gandolfo. Audiencijoje dalyvavo keletas tūkstančių maldininkų, suvažiavusių iš viso pasaulio kraštų. Šv. Tėvas išvardino visas maldininkų grupes, atvykusias į šią audienciją. Suminėjus kokią nors grupę, suskambėdavo jos sveikinimo šauksmai Popiežiui. Paminėjus lietuvių vardą, audiencijų kieme, prie tūkstantinės minios, suskambo galin gas lietuviškas "Valio Popiežiui! Valio! Valio!"

Sekančią dieną šv. Petro bazilikoje vysk. V. Padolskis atlaikė iškilingas šv. mišias už kenčiančią Lietuvą.

Romoje pasilikom penkiom dienom. Ekskursantus apnakvydino ir maitino šv. Kazimiero Kolegija.

Atėjo ir liūdna atsisveikinimo ir išsiskirstymo valanda. Tiek naujų draugysčių ir pažinčių per tą laiką padaryta, tiek gražių valandų kartu praleista. Tvirtai pasispaudę rankas, Europos ateitininkai išsiskirstė su tvirtu pasiryžimu gautas žinias ir mintis tvirtai ir giliai nešioti širdyje ir sekančiais metais vėl susitikti ateitininkų stovykloje.

Dešinėj, viršuj: Brixen'o vyskupui ➤ pagerbti sutikimas. Apačioj: stovyklos valgykloje.

TAVĖS ŠAUKIUOSI

*Klaupiuos, o Dieve, aš prieš Tavo veidą,
Rankas iškėlęs maldauju Tavęs,
Kai žemės kloniuos saulė nusileido,
Naktis paslėpė danguj žvaigždes,*

*O Dieve geras, Tu pasigailėjai
Mažytės mano kenčiančios širdies,
Nes ašaras, kurias slapta išliejau,
T'u surinkai į nedūžtančias taures.*

*O Dieve Didis, širdimi šaukiuosi!
Pro juodas sutemas ir šėlstančias minias
Nuvesk mane didžian palaimos uostan,
Kur Tavo meilės saulė niekad neužges.*

Vasario 16 gimnazijos mokinės.

Nuotr. Dr. K. Pemkaus

NUOTYKIS STOVYKLOJE

ANGELE KATELYTĖ

Noriu jums papasakoti vieną savo dar "šviežią" nuotykį, kurį esu paslėpusi širdyje tetulei senatvei. Žinoma, dar daug metų prabėgs, ligi jai tai pasakysiu, bet šiandien papasakosiu jį jums slapta. Tik niekam nesakykite!

Buvo gražios studentų ateitininkų stovyklavimo dienos. Aš pirmą kartą savo gyvenime ten nuvykau. Pasakysiu — įdomu. Laukiau su virpančia širdim, kada studentų būryje galėsiu vykti daugelį mėnesių garšinton stovyklon.

Štai jau ir stovykloje. Rodos, kaip šiandien matau medinius pastatus. Sako, kad jie barokiniame stiliuje pastatyti. Atsiprašau, barokiniame, kuris atsirado neseniai, dar mano jaunystės dienoms neprasidėjus. Jį išgalvojo labai skardžiu balsu šaukiąs, rudų marškinių valdovas, prūsų Hitleris. O kaip čia jauku! Čia nesimato nuvytusių žiedų, tamsių, aprūkusių kaminių, oras toks grynas, be mažiausios benzino priemaišos. O kiek stovyklautojų! Iš visos Amerikos jų čia privažiavo. Mažai jie kalba, tik gryną orą ne tik nosimi, bet ir burna geria. Visi jo ištroškę...

Susipažinau su naujomis draugėmis. Velkame savo lagaminus į tuos barakinius "rūmus". Tikrai, iš lauko nepuikūs tie rūmai, bet vidus — tikras dangus, jeigu jame nebūtų žmonių, tokių kaip tos mergaitės, jaunystėje žydinčiu pavasariu širdyje. Veidai pirmą kartą matomi, bet momentas — rodos, jau visą savo gyvenimą aš juos pažinau. Ir šiandien jie man atrodo tokie ryškūs.

Kambariuose parengti dviejų aukštų guoliai nakvynei. Man, kaip nemažo ūgio stovyklautojai, teko žemutinis aukštas, nes bijojo, kad aukštai miegodama nepaglostyčiau kojomis savo draugių veidelių. Antrame lovos aukšte apsinakvojo viena mano draugių, fukšė, kaip ir aš.

Mudvi nedrąsiai žvalgėmės aplinkui ir smalsiai, plačiai pravertomis akimis žiūrėjome į tuos krovinius, kurios gyventojos dabar kraustė iš savo lagaminų. Netoli mūsų dvi gana švelnių veido bruozų mergaitės, plačiai pravėrusios lagaminus, dėstė savo brangenys ir prikrovė jų visą kalną. Po to jos išėmė dvi baisias kaukes. Viena jų — mirties šmėklos veidas, o kita,

žiauresnė, juokėsi, rodė dantis ir žiūrėjo tiesiai į mane.

— Dievulėliau, argi tokie dalykai stovykloje reikalingi, — pagalvojau sau viena.

Prieš išvykdamas į stovyklą, klausinėjome savo vadų, stovyklinio gyvenimo žinovų, kokie dalykai ten bus reikalingi. Jie daug ką liepė pasiimti, bet apie tokias kaukes nieko neminėjo.

Vėliau, kai tos dvi mergaitės iš lagaminų išsiėmė du pistoletus, mūsų nustebimui nebuvo galo. Mes jas taip atydziai sekėme, jog užmiršome žvilgtelėti į kitas ir pastebėti, ar ir jos čia tokių reikmenų atsigabeno.

— Mergaitės, sakykite, ką veiksite su tokiais baisiais ir pavojingais įrankiais, — tyliai jų paklausėme.

— Neklauskite kam, pamatysite!

Mes, dar naujokės stovykloje, nedrįsime toliau jų klausinėti, nors ir labai knietė sužinoti, kas bus toliau.

Saulėto stovyklavimo dienos tirtė tirpo. Jau ir pusė stovyklavimo laiko praėjo, bet vis dar jokio nuotykių, jokios mirties šmėklos, jokio šūvio. Rimta dienos programa krovė į mūsų pustuštę galvas įvairias žinias. Sportas lavino kūno raumenis, šokiai miklino kojas, bet mes vis galvojome, nejaugi studentai kokio pokšto ir nebeiškrės. Juk ir seniau studentai padarydavo tokių darbėlių, už kuriuos nei policija jų netardydydavo, nei teisėjai neteisdydavo ar į kalėjimą nesodin-davo. Pagaliau gi nebūdavo nė už ką ir bausti — juk tai tik jaunystės kryžstavimas, pokštai.

Pagaliau prasidėjo ir laukieji įvykiai. Vakarinė malda sukalbėta, skirstomės poilsio. Tyliai šnekučiuodamos, žengiame namo nakties sapnams. Vėjelis švelniai glosto visų veidus. Medžių lapai tyliai šlama. Mėnulis stebi mūsų stovyklavietę, lyg pirmą kartą matytų tokią laimingą vietelę juodame žemės paviršiuje.

Stovyklą jau gaubė mirties tyla. Šunelis, ištikimas mūsų visų draugas, miegojo ir sapnavo šuniškus sapnus. Svirpliai, kurie kitais vakarais įkyriu čirškėjimu palydėdavo visus miegan, dabar jau ir patys seniai miegojo. Nakties tylos niekas nebetrukdė. Tik staiga išgirdau, kad kažkas sušlamėjo. Žiūriu — tos dvi mūsų kaimynės, mažyte šviesele pasišviesdamos, rausiasi savo lagaminuose...

Netrukus prasivėrė barako durys ir tyliai pro jas išslinko juodos šmėklos. Dar paskutinė šmėkla nebuvo pranykusi, kai lauke pasigirdo baisus aiktelėjimas. Tuoju prapliupo kalbos ir visos tirtyme iš baimės. Ir kažin, kuo čia viskas būtų pasibaigę, jeigu ne seniūnės griežtas balsas, paprašęs tylos.

Po to vėl visos ramiai miegojome, tik retkarčiais viena kitai rankomis signalizavome. Lauke tylu. Jau beveik pradėjome ir abejoti, ar iš tikrųjų čia kas nors atsitiko. Gal tik sapnas? Tačiau galvon šovė mintis, kad tos mūsų draugės, dingusios nakties tamsoje, jau niekada nebesugrįš.

Netrukus už barako sienų pasigirdo neįprastas šlamėjimas ir skubūs žingsniai. Barako durys prasi-vėrė ir vėl išmuko tie patys tamsūs šešėliai, kuriuos, rodos, matėme jau prieš metus išnykstančius iš mūsų akių. Vargšės, uždusios, gaudydamos kvapą, sukrito į lovas. Ir vėl tylu, lyg nieko nebuvę.

Kitos dienos rytą stovykloje gyvenimas ėjo įprasta vaga. Tik pastebėjome, kad vienos mergaitės veidas buvo apdraskytas. Mes ją įtarėme buvus viena tų tamsiųjų praėjusios nakties šmėklų, nors ji ir visada būdavo tokia rimta. Mes jai papasakojome, kaip praėjusią naktį nemiegojome ir matėme, kaip ji iš barako išslinkusi į nakties tamsumą. Ji gi pasakė:

— Mergaitės, mes jau truputį už jus vyresnės, daug kartų stovyklavome. Stovykla turi ne vien atgaivinti mumyse priblėsusią lietuvišką dvasią, bet palikti ir jaunatvės pokštų, atsiminimų. Gaila tik, kad mano kaukė buvo permaža, blogai mačiau kelią ir kaktą pokštelėjau į medį. Mes su tomis kaukėmis ėjo-

RUDUO

*Švilpia vėjas, siaudžia mišką,
Pučia, blaško peteliškę.
Krenta lapai parudavę,
Medžiams paklusniai tarnavę.*

*Visi medžiai liūdni ošia
Apsisiautę stora tošim,
Ažuolai tvirtai stovėję,
Irgi purtosi nuo vėjo.*

*Visi gyviai jau išlakstę,
Ir žvėreliai išsislapstę.
Vėjas dabar karaliauna:
Medžius su šaknimis rauna.*

*Vanduo akmenis volioja,
Vėjo pučiamas banguoja.
Baltos putos visur ošia
Ir mėlynę dangaus puošia.*

*Bangos, baisios ir didingos,
Trenkia į uolas galingas,
Skaldo jos granito krantą,
Lyg joms vietos neužtenka!*

*Visur tykšta ir putoja,
Ošia, šniokščia ir banguoja,
Vėjas švilpia, viską ardo,
O žuvėdros — skraido, nardo!..*

*Tai ruduo žeme keliauja,
Viską pakelėse griauja:
Medžius rauna, uolas daužo,
Viską tranko, mėto, laužo!*

me berniukų pagąsdinti, na, ir pavyko. Jie manė, kad juos didelis plėšikų būrys užpuolė, o mes tik keturias tebuvo. Kai mes vandeniu liejom pro langą, tai jų kambaryje vos muštynės neprasidėjo, mat, vienas kitą pradėjo kaltinti ir šaukė: "Gana spiaudytis!" Kada jie suprato, iš kur tas vanduo, šoko prie langų. Tada jie pamatė baises mūsų kaukių veidus ir iš baimės krito žemėn. Atsipeikėję bėgo pro duris ir pradėjo mus vytis. Vos ištrūkom.

Rytą valgykloje šie įvykiai įvairiausiai buvo aiškinami. Kalbų pakako ligi stovyklos galo. Tik vėliau sužinojome, kurios dar kitos mergaitės dalyvavo nakties žygyje ir išgąsdino tą giminę, kuri sakosi esanti narsiausia ir nieko nebijanti.

Taip ir prabėgo stovyklos dienos, atnešusios daug rimtų, smagių ir linksmų įvykių, kurie palydi ir gražina mūsų jaunystę.

VAKARAS KAVINĖJE

BIRUTĖ EMPAKERYTĖ

Priešiniai

Danutės Vebeliųaitės

Diena pamažu merkiiasi. Žmonių būriai pasipila gatvėje. Visi skuba. Iš darbo. Taip neseniai miestas buvo lyg apmirus. Dabar staiga atgijo. Vieni skuba namo, kiti dar užsina į krautuves ar kavinę. Diena pasibaigė, ir nereikia bėgti riste. Laiko yra. Juk vis tiek niekur nenubėgsi greičiau už tuos, kurie pamažu žingsniuoja.

Kavinės durys vis dažniau ir dažniau vėrėsi. Padavėjos prieš tai tik šnekučiosios, neturėdamos darbo. Dabar ir jos pradeda greitesniais žingsniais vaikščioti, tarsi įsiliędamos į bendrą vakaro siautėjimą.

— Kaip einasi? — sako pilku kostiumu senukas padavėjai ir šypsosi. — Vakar nemačiau jūsų, — prideda, ir matosi, jog yra kasdieninis lankytojas.

— Buvo mano laisva diena, — kartoja ji, — diena, kurios mes visos daugiausia laukiame.

— Ar jums čia negera? Visą dieną nauji žmonės, — sako vėl senasis ponas. — Sakykite, kas šiandien būtų skaniausia valgyti?

— Ar nežinote, kad pas mus visuomet ir visa būna skanu? — ir juokiasi. — Tačiau ar nebūtų geriausia įeiti pas paduočiaus visai nepasakius ką atnešiu? — ir suraukusi kaktą kiek pagalvoja.

— Puiku, — sako senasis ponas, — man nereikės galvoti. Iš tiesų, aš tiek daug prigalvoju per dieną. Kam dar vargintis su valgiu?

Padavėja negali ilgiau šnekučiuoti, nes žmonių daugėja. Ir visi skuba.

Šalia senojo pono atsėdė du vidutinio amžiaus vyrai. Vienas, rodos, truputiuką vyresnis už antrąjį. Antrojo visa pusė veido tamsiai mėlyna. Iš karto jie nieko nekalba, tik stipriai traukia cigaretės dūmus.

— Ne, tai būtų nesąmonė! — pagaliau pasako tas su mėlynu veidu. — Aš nekalbas. Jis per staiga stojo ir aš negalėjau taip greitai pastebėti. Aiškiai ne mano kaltė.

— Prašau kavos abiems, — ramiai pasako antrasis priėjusiai padavėjai. Padavėja, linktelėjusi galva, nueina, tarsi suprasdama negalinti trukdyti kalbos.

— Nekalbėk apie tai, — sako antrasis. — Svarbiausia, kad pats gyvas dar išlikai, o su tavim ir dar vienas. Automobilį gali naują įsigyti, įeiti tik sveikas būsi.

— Ne, aš nenusileisiu! — garsiau pasako vėl vyras su pamėlynusiu veidu. — Mano, kad aš nemoku važiuoti ar ką? Visi iš manęs juoksis.

— Juoktis tikrai nebus iš ko, — ramina antrasis. — Tik pagalvok: su tavim važiuo dar kitas žmogus, kuriam tu neleidi numirti. Juk kitas vairuotojas galėjo tik akimirksniui prisimerkti, ir būtų buvę visa baigta, — mėgina vėl įtikinti antrasis, lyg skaičiuodamas kiek gera buvo padaryta.

— O, ten reikėjo tikrai staigiai susiorientuoti! — sutinka pagaliau mėlynveidis vyras. — Viena akimirka galėjai pasijusti, jog nesi gyvyjū tarpe. Man pačiam iš karto pasirodė, kad visa baigta ir skaičiuoju minutes...

— Na matai, pagaliau susiprasi, — apsidžiaugė antrasis.

— Vyruti tu mano, — jau su šypsniu veide pradėjo toliau kalbėti mėlynveidis, tarsi prisimindamas ir drauge antrą kartą matydamas tas jau seniai prakeliavusias minutes. — Tą sekundę prisiminiau visas savas dienas: geras ir blogas. Visa mačiau čia pat prieš save. Ir pagal-

vojau, kad jau kito kelio nėra, kad visa tik nesugrąžinama praeitis, kurios niekuomet negalėsiu prikelti, nes manęs jau nebus gyvyjū tarpe. Atrėd, tarsi būtų praslinkę kelios valandos, nors iš tiesų buvo tik sekundės.

Antrasis tik pritarimui lingavo galva.

— Ir pagalvok, su tavimi buvo dar vienas žmogus, — pridėjo dar daugiau, norėdamas šį įtikinti geru darbu.

— Teisybė, — pasakė šis pasikeldamas, — aš visą laiką galvojau tik apie jį. Sakau sau, su manim, kaip jau bus, taip. Ir jie dar mane kaltina! — vėl prisiminęs piktai pridėjo, kai jie jau žengė pro duris.

Senasis ponas ramiai užkandžiavo. Jis nesukubėjo. Retkarčiais tik apsidairydavo, ar nėra tinkamo šalia jo žmogaus pokalbiui. Rodė, jam buvo malonu, kiek galima ilgiau čia pasėdėti, tarsi nebūtų kur skubėti. Tarsi nebūtų kur eiti.

— Kuo galėčiau patarnauti? — klausia kita padavėja atėjusio dešimtmečio berniuko. Tačiau iš karto jis lyg negirdi klausimo. Tik žiūri į ant sienos sukabintus pavadinimus su kainomis. Tai vėl pasižiūri į saujoje laikomą pinigą.

— Ką galėčiau už dešimtuką gauti? — pagaliau klausia jis nedrąsiai.

— Ledų? — sako besisąspsodama padavėja, tarsi būdama tikra, jog tuoj galės suviloti. Berniuko veide pasirodo pasitenkinimas, tačiau greitai dingsta.

— Ne, ledai tik mergaitė! Aš norėčiau aną, ten esančią bulkutę, — pagaliau pasako jis ir tik tuomet atsėdė.

Padavėja greitai nueina, stengdamasi kaip galima greičiau patarnauti visiems.

— Gal galėčiau ką pasiūlyti iš saldumynų? — kreipiasi vėl padavėja į geltonplaukę, liekną panelę.

— Ačiū, bet negaliu, — pasako saldžiai nusisąspsodama. — Rodos, tik paragausiu ir jau pridėsiu kelis svarus. Geriau negundykit. — Ir ji vėl šypsosi, valgydama sumuštinį. Padavėja su-rašo, suskaičiuoja kiek reikės sumokėti, padėkoja ir, palikusi raštelį, eina toliau. Tačiau gražioji panelė neskuba. Ji ramiai toliau sau rūko cigaretę, užsigerdama po lašelį kavos. Pasiėmusi pudrinę, dar pasižiūri į veidrodėlį. Veidas gerokai pabalęs atrodo, tačiau gal tokios spalvos ji panorėjo šį vakarą?

Lauke visai jau tamsu. Rodos taip greitai sutemos suspėjo savo juoduose šešėliuose paslėpti dieną. Giedras vakaras. Danguje spindi daugybė žvaigždžių. Ir mėnulis retkarčiais pralenka pro lengvųjų debesų, tarsi norėdamas pažiužėti, ar visos žvaigždės jau uždegtos aukštybėse. Tačiau gatvės šviesios. Pro langus veržiasi dirbtinė šviesa. Čia, kavinėje, kaip tik dabar gyvenimas atrodo pačiame savo įsibėgėjime.

— Tu turi mane suprasti, — sako mergaitė, sėdėdama labai arti tamsiaplaukio vyro. — Su tavo tėvais aš negyvensiu. Turi iš anksto žinoti.

— Bet dabar mums būtų geriau, brangioji, — mėgina įtikinti vyriškis.

— Ne, ne. Turi pasirinkti arba mane ar juos, — vėl kartoja ji, ir nei vienas nemėgina žiūrėti į padėtą valgį. Tarsi nenorėtų valgyti, o čia būtų tik atėję aptarti reikalo.

— Gerai. Tegul būna kaip tu nori, — pagaliau nusileidžia vyriškis. — Tu gi žinai, kad esi man vienintelė. — Mergaitės veide mėgina

DALIA PRIKOCKYTĖ

VAKARAS tylus.

Rami naktis ateina pamažu.

Šnara lapai — rugsėjo pasaka švelni —

Ir taip gražu, gražu...

Danguj pūkiniai debesėliai

Gainiojas. Ir visa, rodos, gera taip —

Tik nerandu paguodos aš:

Kalbu

Ir nieks man neatsako,

Tik vakaras tylus

Paskendęs prietemoj,

Tik vakaras tylus...

pasirodyti mažutis pergalės šypsni, tačiau jis prievarta nuvaromas.

— Tačiau aš nenoriu tavęs skriausti darydama nemalonumus, mano brangiausias, — sako ji švelniai visai prisiglausdama prie vyriškio. — Aš negaliu daryti, ko tu nenori. Tačiau jeigu aš esu tau vienintelė, tu pats turi mane suprasti. Tu pats turi taip daryti. Aš nenoriu tau įsakinėti, — ir jos akyse sužiba ašaros.

— Tu man neįsakinėji, brangioji, — sako jis ir, pakėlęs jos ranką, pabučiuoja. — Aš pats noriu taip pasielgti, — sako, o ji jau drąsiai nusišypso pergalės ir pasitenkinimo šypsniu.

Žmonių po trupučiuką mažėja. Tarsi visi būtų aptarę savo reikalus ir iškeliaavę namo. Padavėjos pradeda lėčiau vaikščioti. Ir gatvėje ne tiek daug automobilių važiuoja. Gal dabar visi ėmė pamažiau žingsniuoti, įsitikinę, kad diena jau iš tiesų pasibaigė, ir nereikia daugiau skubėti.

Senasis, pilku kostiumu ponas vis tebesėdi. Jis gali kiek ilgiau pakalbėti su padavėja. Jieškojo kurį laiką tinkamo pokalbiui žmogaus, tačiau niekas nepriėjo arti, su kuo būtų buvę galima pakalbėti.

— Jūsų vyras vis ten pat tebedirba? — kreipiasi senasis ponas į padavėją.

— Ten pat, — pakartoja ši.

— Žinote, kurį laiką galvojau, kad jūs netekėjus. Tokia jauna. Graži. Tiesiog neįtikėtina. Sakau, kad jaunesnis būčiau, tuoj apsisukčiau, — juokavo senukas.

— Ką jūs, juokaujat, — pasakė ji ramiai, tarsi abu žinotų, kad reikia apie ką nors kalbėti, kad laikas bėgtų daug greičiau negu panorėtų.

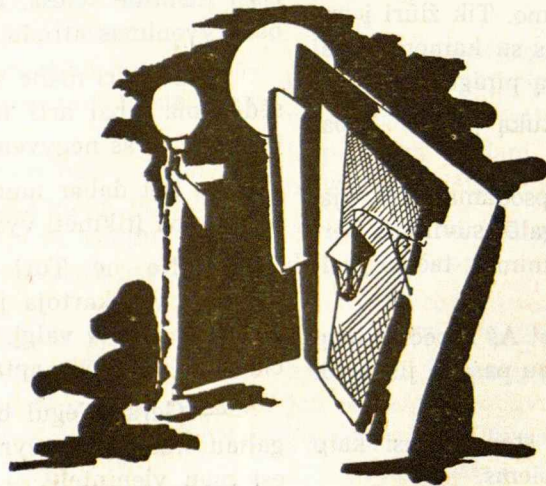
— Kai nepažįsti žmogaus, jis visuomet kitoks atrodo. Štai kad ir aš. Daug kas teiravosi kiek turiu anūkų, o kai pasakiau, kad esu vienas ir daugiau nieko šiam pasauli neturiu, netikėjo. Manė — juokai, nes pasakojau su šypsniu. Bet ar jie nežino, kad galima ir juokais tiesą pasakyti? — kalba jis toliau, tarsi būtų seni pažįstami. Tačiau nei vardų, nei pavardžių vienas kito nežino. Tik kasdien, šioje kavinėje, susitinka.

— Iš tiesų, nei aš to nežinojau, — sako garsiai padavėja. — Nors mes ir kasdien čia susitinkam. Ar gi nekeista?

— Galite suprasti, kad šiaip aš čia ilgai negalėčiau išsėdėti. Būtų įvairiausių rūpesčių. — Vėl juokiasi jis, tik kažkoks mažas tamsus šešėlis nustelbia tą gražų šypsnį.

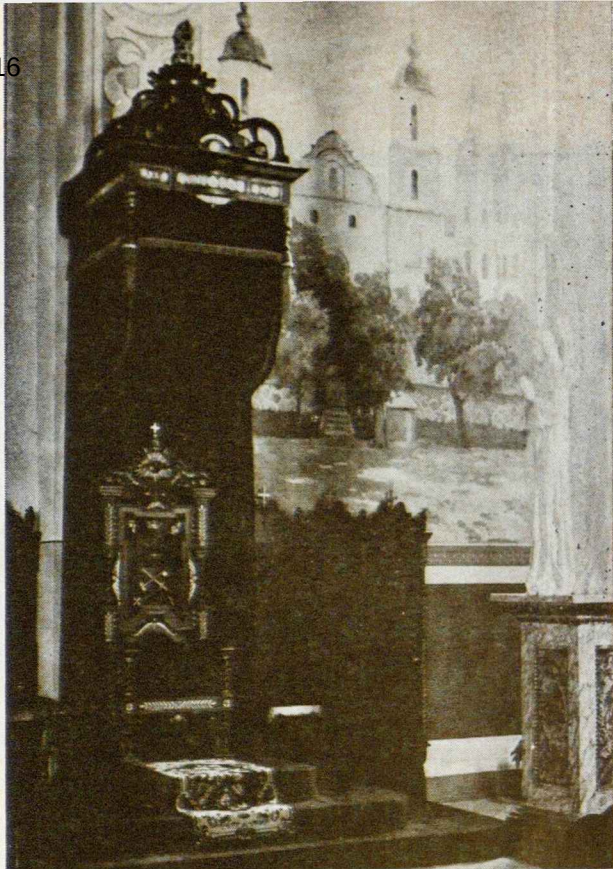
Kažkur mieste, bokšto laikrodis skaičiuoja nesustodamas laiką. Tarsi norėdamas tvarkyti visų žingsnius. Ir kai kavinėje veik vienas senasis ponas bepalieka, o laikrodis šį kartą ilgiau daužosi, norėdamas suskaičiuoti valandas, padavėjų veidai juokiasi. Jos baigia darbą. Viena po kitos užgęsta šviesos. Ir langų užuolaidos pasidaro dar tamsesnės.

Kavinės durys užsidaro. Lauke tamsi naktis. Ruduo.

KRISTAUS VALDOVO KATEDRA PANEVĖŽYJE

TITAS NARBUTAS

Vyskupo sostas Panevėžio katedroje

Didelis, diktas kunigas atėjo į zakristiją. Kiek jo didumas mus, mišių patarnautojus, gąsdino, tiek jo, kaip saulė besišypsas veidas, drąsino. Jis sveikinosi su kiekvienu. Priėjęs prie manęs, atkišo delną. Savo gyvenimu to nematęs, greit susigriebiau, kad kunigas bus užmiršęs kaip ranką paduoti. Tvėriau abiem rankom jo rankos nykštį ir, „apvertęs“ ranką, pabučiavau kaip reikia, atseit, viršinę pusę.

— Kas tu toks esi? — maloniai paklausė didysis kunigas.

— Aš čia mišioms patarnauju.

Greit sužinojau, kad tas didysis kunigas yra vienas iš Panevėžio Katedros statytojų — prelatas Jonas Maciejauskas. O delną davė bučiuoti todėl, kad kunigo delnas per šventimus šventais aliejais pateptas. To paties prelato tarpininkavimu man teko apsigyventi pas Panevėžio Katedros zakristininką ir matyti Katedros statymą, jos pašventinimą, o vėliau toj Katedroj mišioms tarnauti.

Panevėžio šv. Petro ir Povilo parapija buvo per didelė. 1908 m. žemaičių vyskupijos kanauninkas Mykolas Chodaravičius padėjo pamatus naujai šv. Stanislovo, Vyskupo ir Kankinio, parapiinei bažnyčiai. Pamaldos laikinai buvo laikomos šalia esančiuose mūriniuose namuose.

1914 m. klebonas Jonas Maciejauskas pradėjo statyti bažnyčios sienas, bet pastatė tik iki langų, nes didysis karas statybą sutrukudė.

1926 m., įsteigus Panevėžio vyskupiją, pradėtoji šv. Stanislovo bažnyčia buvo nutarta padaryti Vyskupijos Katedra. Teko pertvarkyti planai, stiprinti pamatus. Buvo parinktas ir naujas titulas — Kristaus Valdovo. Prelato Maciejausko vietą vėliau užėmė prelatas Pr. Strakšas. Katedra augo. Kasdieną matydavau vyskupą Paltaroką, apžiūrinėjantį statybą. Piniagai gi buvo renkami iš visos vyskupijos: nuo kiekvieno kataliko buvo prašoma po litą.

Bemūrijant bokšte tarp gelžbetoninių sienų plytas, žmonės pradėjo kalbėti, kad bokštas kreivas.

— Einam, — tarė zakristininkas P. Diržys, — turim išmatuoti, ar tiesus bokštas.

Nustebau, kaip zakristininkas gali išmatuoti inžinierių ir technikų statybą. O tačiau išmatavom. Pa-

ėmė sunkoką geležį, pakabinom ant virvės ir pro virvę žiūrėjom, ar tiesūs bokšte mūrijamų langų pakraščiai. Ir suradom, kad kreivi. Kiek pasididžiavimo vėliau buvo, kai po dviejų dienų mūrininkai pradėjo sumūrytas plytas griauti ir iš naujo jau tiesiai mūryti.

Visi laukėm Katedros šventinimo, kuris įvyko 1930 metais. Šventino poetas prelatas Jonas Mačiulis-Maironis. Džiaugiaus nepaprastai ne tiek dėlto, kad Katedra pašventinta, bet kad galėjau nešti švento vandens indą, kai mūsų didysis dainius šventino. Tai buvo pirmas ir paskutinis kartas, kada aš Maironį mačiau.

Katedros didysis altorius baldakimo formos. Altoriaus viduryje dailininko J. Zikaro dirbta Kristaus Valdovo statula. Keturi altoriaus stulpai angelų palaikomi. Virš altoriaus, kupole, dailininko J. Mackevičiaus pieštas paveikslas „Šv. Kazimiero pasirodymas lietuviams“, o aplinkui altorių piešinys — dešimt Panevėžio vyskupijos dekanatų bažnyčių.

Stebėjomės, kad dail. Mackevičius, piešdamas paveikslą, turėjo į paveikslą įmušti 10 tūkstančių kiaušinių, kad jis mūro sienoje neprapultų. Vis kalbėdavom: „Kiek čia kiaušininės tame gražiame paveiksle!“

Didžiojo altoriaus, šv. Kazimiero koplyčios ir šv. Pranciškaus šoninio altoriaus medžio drožiniai buvo daryti Belgijoje. Vargonai atgabenti iš Vokietijos. Centrinis katedros apšildymas taip pat vokiečių inžinierių įrengtas.

Visi grožėjosi nauja pastatyta katedra. Labiausia man patiko, kad katedra buvo šviesi. Balta iš oro ir iš vidaus, langai dideli. Tas šviesumas taip man patiko, kad laikiau gražiausia bažnyčia pasaulyje. O kai 1939 m. iš JAV grįžau į Panevėžį, katedra jau buvo skoningai dailininko P. Puzino lietuviškais motyvais išdekoruota. Vyskupas K. Paltarokas paklausė, koks pirmas išpūdis įėjus į katedrą. Aš pasakiau atvirai: „Rodos, kad kas mane prislėgė. Pirmą buvo taip šviesu, o dabar, kad ir gražu, bet jau tamsiau“. Mačiau, kad mano atviras žodis vyskupo veidą truputį prislėgė. Bet žinojau, kad vyskupas mėgdavo išgirsti ir kitaip galvojančių.

Praeitais metais Panevėžio katedroje vysk. K. Paltarokas (vidury) konsekravo du naujus vyskopus: vysk. P. Maželį (kairėje) ir vysk. J. Steponavičių (dešinėje).

Katedros požemyje buvo įrengta koplyčia. Koplyčios sienose nišos vyskupams laidoti. Tas požemis vėliau, kai tautininkai persekiojo ateitininkus, tarnavo kaip katakombos moksleivių ateitininkų susirinkimams.

Karo metu vokiečiai įsakė katedros bokštą nudažyti žaliai, o sovietai norėjo katedrą subombarduoti. Išmestos bombos nukrito šventoriaus pakraštyje ir bažnyčios nesužalojo. Ir šiuo kartu šv. Kazimieras pagelbėjo lietuviams prieš rusus.

Panevėžiečiai katedrą labai pamėgo. Čia Panevėžio moksleiviai turėdavo savo pamaldas. O kaip jie stipriai giedodavo "Marija, Marija" per gegužines pamaldas! Gavėnios metu visa bažnyčia siūbuodavo gie-

dant Graudžius Verksmus. Iškilmingos procesijos Velykų naktį, Naujų Metų sutikimas, šv. Kazimiero šventės pamaldos visų buvo nepaprastai mėgiamos ir erdvioj katedroj žmonės netilpdavo. Nekartą teko ir presbiteriją žmonėms užleisti. O iškilmingiausiai buvo švenčiama Kristaus Valdovo šventė. Suvažiuodavo visa Vyskupijos kapitula, prisirinkdavo tūkstančiai žmonių. Kai suskambėdavo stipraus katedros choro veda ma ir visų dalyvaujančių giedama giesmė —

"O Kristau, Pasaulio Valdove...
Su Tavim eina tautos gyventi,
Su Tavim eis visa Lietuva",

tai, rodos, tikrai jau nebe žemėje jausdavaus.

TĖVŲ SALEZIEČIŲ ŠILUVOJE

INGRIDA STASAITĖ

Sulaukus rugpjūčio mėnesio, mano širdis nekantriai suplasdėdavo, kai pagalvodavau, kad jau tik už kelių dienų galėsiu džiaugtis žalia vasara gražioje gamtoje, pailsėti, pasisemti naujų jėgų stovykloje. Prisiminiau R. Spalio žodžius: "Jaunuomene, dainuok savo pavaršio dainą, gerk stovyklos saulę, liepsnojančią ugnį įkvėpk tėvynės tylią laužo giesmę, o vakaro sapnuos tekės tavon širdin laukų mielas kvapas ir laumės numestas į tavo taką žiedas nušvies žėruojančią ugnį didžiūnų austą ke lią..."

Rugpjūčio 11 dieną, atsisveikinus tėvelius, su dar dviem draugėm ateitininkėm išvažiavau į tą ilgai išsvajotą stovyklą.

Saulutei vos pakilus, pro traukinio langą išvydom miestą, Crown Point, Indiana. Iš ten porą mylių pavažiavę automobiliu, atsidūrėm prie stovyklos vartų su užrašu "Sa-

lesians St. Bosco šiluva". Prieš mus tiesėsi gražūs takai, pievos, apsup tos aukštų medžių. Nors nė viena iš mūsų neprisiminėm Lietuvos gamtos, bet iš tėvelių pasakojimų ir knygų mes ją išivaizdavom. Čia

mums ją priminė kvepiantys dobilėliai, didingi ažuolai ir už jų du ramiai banguojantys ežerai.

Stovykloje dar tebevyko statybos darbai, ir mes apsigyvenome dar nevisai užbaigtame namelyje. Greit

Stovyklautojai ir svečiai ➤
Nuotr. A. Gulbinsko

Prie partizano kapo ➤
Nuotr. J. Šoliūno

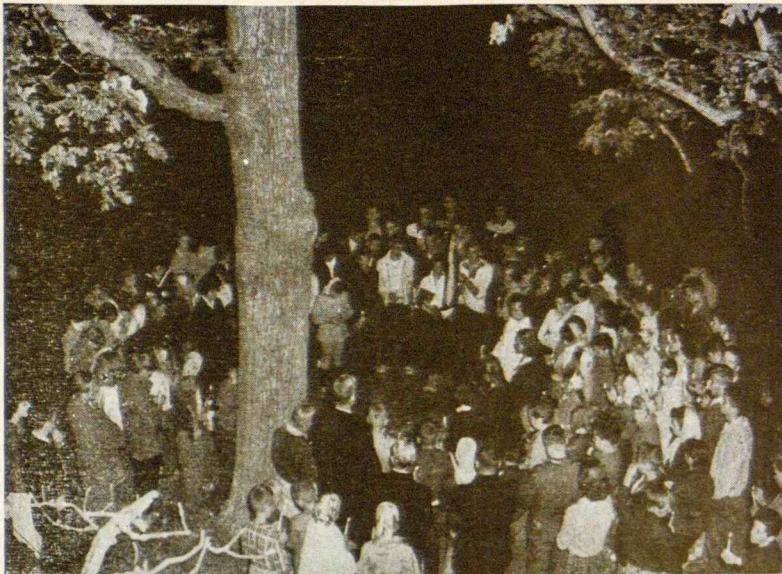
atėjo vakaras, stovykloje susibūrė vis daugiau jaunimo. Visur kryštavo pulkai jaunystės žydinčių veidų. Tą vakarą ilgai negalėjome užmigti: mūsų širdys buvo kupinos pirmųjų išpūdžių, džiaugsmo ir laimės.

Rytai mus prikeldavo Elona Marijošiūtė, o Elvyra Šikšniūtė sušaukdavo mankštai. Po to skubėdavom į šv. mišias, kurias laikė stovyklos dvasios vadas kun. Ig. Urbonas. Nuaidėjus giesmių aidams, skambant Tautos Himnui ir Marija, Marija, iškildavo mūsų trispalvė.

Po skanių pusryčių sportuodavom visi, kas tinklinį, kas kvadratažaisdami, o po pietų maudydavomės, kai saulės spinduliai, šildydami tyrą ežero vandenį, lyg pritarėdavo mūsų stovyklavimui.

Paskaitos buvo labai vertingos ir įdomios. Kalbėjo kun. Dr. Prunskis, p. D. Agienė, vyskupas Brizgys, J. Šoliūnas, kun. Urbonas, kun. Saleižis ir kiti. Jie mums suteikė įvairiausių minčių bei žinių, kurias turėsime progos panaudoti vėliau gyvenime. Ir mes turėjome nemažą progą stovykloje pademonstruoti savo žinias. Dalyvavome įvairiuose konkursuose.

Vienas vakaras buvo skirtas partizanams prisiminti. Tą vakarą visi laikėsi tvarkos ir mūsų šiluvoje viešpatavo tikra rimtis ir susikauptimas. Sutemus vakarui, buvo girdėti tik medžių šlamėjimas. Šioj garbingoj tyloj visi degančiom žvakėm rankoseėjome aplink ežerą, kalbėdami rožančių. Prisiartinę prie nežinomo kareivio kapo, papuošto pievų gėlėmis, apstoję ratu, meldėmės už tuos partizanus, kurie žuvo dėl Lietuvos laisvės. Šiam

vakarui atitinkamą žodį tarė kun. Saleižis. Po to sekė trumpas montažas, paruoštas Clevelando kuopos. Visi giliai susikaupę išsiskirtė į savo pastatus.

Kitus vakarus praleisdavom prie degančio laužo. Laužui lėtai liepsnojant, dainuodavom apie žilą Lietuvos praeitį, Lietuvos jaunuolę ir jaunuolį. Pasirodymai laužo metu būdavo įdomūs ir vaizdingi. Atsimenu, kai mūsų būrelis statė operetę "Suns snukis ir Dešryza". Po šokių išgirsdavom visas stovyklos naujienas iš mūsų redaktorių — Ingridos Stasaitės ir Povilo Žumbakio lūpų.

Taip prabėgo mūsų dienos stovykloje. Kiekviena buvo vis už kitą įdomesnė ir malonesnė. Čia praleistos dvi savaitės visus atgaivino dvasiniai ir fiziniai. Kupini naujų idėjų ir žinių, vėl visi į namus, kur mūsų laukia nauji mokslo metai ir darbas ateitininkų kuopose.

zygiuojam pakelti vėliavos. Nuotr. J. Šoliūno.

SAS BARUOSE

• Š. m. rugpjūčio 27 — rugsėjo 6 dienomis prie Annapolio įvyko SAS stovykla, kurioje dalyvavo virš 90 nuolatinių stovyklautojų. Suvažiavimo metu, rugsėjo 2-3 d., privažiavo iki 150 SAS narių.

• Suvažiavime buvo išrinkta nauja valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas — Algis Gečiauskas; vice pirmininkė — Dalia Karaliūtė; I sekretorė — Raimonda Binkytė; II sekretorė — N. Mekytė; išdininkas — Algis Lukas; socialinių reikalų vedėjas — Bronius Čikota; užsienio skyriaus vedėjas — Sigitas Bobelis; spaudos bei informacijos skyriaus vedėjas — Džiugas Staniškis.

• Naujoji Centro Valdyba jau yra turėjusi du posėdžius, kuriuose planavo ateinančių metų veiklą. Tarp numatytų planų yra žiemos stovyklos surengimas, studento kandidato konspekto išleidimas, anglų kalba SAS metraščio išleidimas, ir t.t. Pagrindinė šių metų studijinė tema Valdyba parinko katalikiškumo ir visuomeniškumo principus. Greitu laiku draugovėms bus išsiuntinėti aplinkraščiai, su konkrečiomis temomis susirinkimų diskusijoms. Centro Valdyba stengsis veiklos galres nustatyti pagal suvažiavimo išreikštus pageidavimus.

Stud. ateitininkų stovyklos aprašymas tilps sekančiame "Ateities" numery, nes stovyklos gyvenimo nuotraukos redakciją pasiekė pavėluotai.

Red.

SPORTAS

RAŠO P. GANVYTAS

I MELBOURNĄ BESIRUOŠIANT

Sportinio pasaulio reiškiniais besidomintieji šiuo metu savo dėmesį kreipia į besiantinančius olimpinius žaidimus. Bematant ateis lapkričio 22, kada virš 5000 sportininkų iš 73 šalių įžengs į tolimos Australijos Melbourn stadioną, ir bus atidaryti 1956 metų žaidimai. Ši kartą šalių skaičius padidėjo 4; tai ženklas, kad olimpinė dvasia ir varžybos atranda vis didesnę atgarsį visuose pasaulio kampuose.

Iš Australijos, Rusijos, Didžiosios Britanijos bei JAV-bių tikimasi 1/5 visų dalyvių. Vertinant padėtį iš geografinio taško, tenka pastebėti, kad užsiregistravusių dalyvių skaičius, kurie greit keliaus į naują žemyną, rodo olimpinį žaidimų svarbą ir populiarumą sportiniame gyvenime. Tik gaila, kad jo jimo sportas turėjo būti atskirtas nuo pagrindinių varžybų. Australai pabijojo išleisti arklius iš kitų žemynų, ir todėl ši žaidimų dalis buvo pravesta Stockholme.

Ko gi galime tikėtis iš šių žaidimų. Pirminį dėmesį plačioji spauda bando nukreipti į Rusijos — JAV-bių komandinį varžymąsi. Gaila, kad šis aspektas taip akcentuojamas. Jis visiškai neatitinka olimpinio žaidimo dvasiai, nes juose svarbu tik dalyvavimas žaidimuose. Individo lamiėjimas turi tik anterinę reikšmę, gi komandinės varžybos oficialiai iš viso nėra vertinamos. Tik žurnalistai laikui bėgant taip išryškino šį momentą, kad dabar su visu įtempimu laukiama rusų — amerikiečių dvikovės. Jeigu rusams šalutinėse sporto srityse pavyks surinkti visą eilę pirmų vietų, tai amerikiečiams pirmavimą bus sunku išlaikyti.

Lengvoje atletikoje amerikiečiai turėtų vyrauti; jų pasirinkimas toks platus, kad visa eilė pasaulio rekordistų turės likti Amerikoje, nes jie nesugebėjo prasimušti į pirmųjų 3-jų eiles per kvalifikacines varžybas. Ilustracijai tesinori paminėti neseniai 100 metrų bėgime pasaulinį rekordą pasiekusį Willie Williams (10,1 sek.), kuris liks namie.

Moterų klasėje Rusija vaidins reikšmingą rolę, nors palyginamuoju atžvilgiu jų vaidmuo nebus toks reikšmingas, kaip amerikiečių vyrų. Vokietijos atstovės bei pačios šeiminkės turėtų reikšmingai pasirodyti.

Plaukimo srity įprastinis vaizdas

keisis ta prasme, kad be nuolatinio rungimosi tarp Japonijos ir Amerikos tenka laukti itin gero pačių australų pasirodymo. Daug kas Jon Henricks šiuo metu skaito greičiausiu plaukiku, ir jis savo kraštą turėtų tinkamai atstovauti.

Bokse, kuriame tikimasi apie 200 dalyvių, Rusijos atstovai gali suvaidinti gan svarbią rolę. Manoma, kad varžybose dalyvaus ir pagarsėjęs lietuvis Alg. Sočikas. Ir imtynėse rusai žada nepasiduoti; čia jie tikisi surinkti daug taškų. Gal didžiausią taškų skaičių sovietai tikisi surinkti gimnastikos varžybose. Jau 1952 metais jie vykusiai pasirodė įvairiose šios srities šakose, gi po šių laimėjimų jų pasiruošimas buvo ryškiai sustiprintas.

Kamuolio žaidimuose dėmesį kreipia futbolo ir krepšinio varžybos. Neabejojame, kad amerikiečiai ir šiais metais laimės aukso medalį. Būtų tikrai nepaprasta stajmena, jeigu kam pavyktų nugalėti amerikiečius, už kuriuos žais garsusis B. Russell, K. C. Jones ir kt. Tačiau rusų komanda irgi turėtų gerai sukovoti; jos eilėse žais

keletas lietuvių. Australijos komandoje parinkti irgi 2 lietuviai krepšininkai. Koks būtų skaudus reiškinys, jeigu aikštėje susitiktų kraujo broliai, kovoją už svetimų kraštų garbę.

Kadangi Vengrija staigiai atsiskė siųsti savo futbolo komandą į Melbourną, rusų galimybės iškovoti laimėjimą dar sustiprėjo. Jie ir taip jau buvo skaitomi favoritais, tačiau vengrų patirtis ir aukštas žaidimo lygis rusams būtų daug baimės įvarės. Dabar gi rimčiausio pasipriešinimo rusai gali tikėtis iš jugoslavų. Pastarieji sovietus buvo suklupdę 1952 metais.

Būtų galima išvardinti dar visą eilę atskirų sričių favoritų, tačiau prasmingiau laukti pačių varžybų, kada patirsime tikruosius laimėtojus. Nėra abejonės, kad ne vienu atžvilgiu ekspertų mintys ir spėliojimai prasilenks su realybe. Mes gi tegalime iš tolo stebėti šiuos žaidimus; gi širdyse rusena viltis, kad gal ateinančių olimpinio žaidimų metu Romoje į aikštę įžengs ir Nepriklausomos Lietuvos atstovai.

PO ŠEŠTŲJŲ LIETUVIŠKŲ ŽAIDYNIŲ

Gyvenimo tekmė nepaprastai greitai — štai jau pasibaigė ir šeštos Šiaurės Amerikos Lietuvių Žaidynės, šį kartą pravestos Detrote-Windsore. Į šalėkį buvo suvažiuavęs gausus sportininkų būrys, kuris rungėsi įvairiose lengvosios atletikos ir plaukimo varžybose bei dalyvavo futbolo turnyre. Kaip ir anksčiau, pačios techninės pasekmės nepasižymėjo ypatingu lygiu; žaidynių vertė išryškėjo lietuviško jaunimo tarpusavio bendravime. Atnaujintos pažintys, užmegzti nauji ryšiai ir tautiškai sustiprėta. O tie atsiekimai verti rengėjų pastangų.

Bandymas patirti ar į dvi dalis suskirstytos žaidynės yra prasmingos pavyko, ir, atrodo, kad šį sprendimą padariusi vadovybė nebus apsirikusi, nes nebejauciamas toks programos apkrovimas, kurį anksčiau buvo galima pastebėti. Reikia tikėtis, kad ir ateityje bus laikomasi tokios pačios tvarkos; vertėtų tačiau rimtai apsvaistyti pavasarinės dalies pravedimo datą,

nes prieš pačius baiginius egzaminus pravedamos žaidynės atsiliepia į dalyvių skaičių dėl studentams nepalankių laiko sąlygų.

Futbolo turnyrą šiais metais laimėjo Toronto Vytis. Ši komanda neabejotinai buvo verta nugalėtojo vardo. Lengvosios atletikos varžybose savo laimėjimais išsiskyrė E. Šikšniūtė, Titaitė ir M. Vyantas (visi po tris pirmas vietas). Tačiau žaidynėse mūsų garsiąją sportininkę Elvyrą Šikšniūtę ištiko skaudūs nelaimės; lūžo kojos kaulas. Šiuo metu mūsų idėjos draugė guli Detrito ligoninėje; jos adresas Harper Hospital, 3825 Brush Street, Detroit, Mich. Kadangi ši nelaimė pareikalauja labai daug gydymo išlaidų, būtų labai gera, kad mes savo kolegę paremtume. Šiam reikalui yra sudaryta speciali komisija. Jos pirmininkas — A. Bielskus, 12700 Spec Overlook Street, East Cleveland, Ohio. Nebūkime šykštūs šiam svarbiam reikalui; parodykime savo nuoširdumą konkrečiu žygiu.

ATEITIS

1956 M. SPALIS

NR. 8

MUMS RAŠO —

...Turiu pasidžiaugti, kad mūsų ATEITIS ir turiniu ir puošnumu daugiariopai prašoko pirmųjų metų Prano Dovydaičio ir mano redaguojamą ATEITĮ, kukliai prisiglaudusių prie "Draugijos", su mano piešta laukinių rožiučių vinjete viršelyje, kur daugiau buvo spyglių negu žiedų. Taigi aukite, žydėkite, ir neškite brandžių vaisių mūsų tėvynei...

Dr. Eliziejus Draugelis,
Sao Paulo, Brasil.

...Peržiūrėjau žurnalą ATEITIS, ir... visus, kurie Jums pagelbsti žurnalą tvarkyti, nuširdžiai sveikinu. Negalėdama kuo kitu Tamstoms pagelbėti, karštai prašysiu Gerąjį Dievą, kad gausia palaima lydėtų visas Jūsų pastangas ir tokių kilnių lietuvišką darbą...

Sesuo M. Immaculata,
Chicago, Ill.

ATEITIES redakcija prašo visų moksleivių bei studentų draugovių valdybų artimiausiu laiku paskirti korespondentą, kurie ATEITĮ nuolat informuotų apie draugovių veiklą...

ATEITIS stengiasi pasiekti savo skaitytojus kiekvieno mėnesio pradžioje, todėl visą medžiagą redakcija jau nori gauti bent porą savaitių prieš mėnesio pradžią. Lapkričio ATEITIS pasirodys lapkričio pradžioje. Raštus, korespondencijas ir nuotraukas prašome siųsti iki spalio 15 d.

ATEITIS — LIOLIUOJANTIS ŽURNALAS?

Studentų ateitininkų vasaros stovyklos prie Annapolio metu "Ateities" redakcijai teko išgirsti keletą pastabų, liečiančių žurnalo turinį. Esą "Ateity" nėra rimtesnių straipsnių, kurie atskleistų šiandienines lietuviškojo akademinio jaunimo problemas, kurie drąsiau keltų ideologinius klausimus, juos nagrinėtų ir susilauktų diskusijų. "Ateitis" esanti tik gražiai leidžiamas, bet migdantis ir liūliuojantis žurnalas.

Redakcijai tai buvo naujiena: per eilę metų didesnė dalis redakcijai rašytų laiškų skųsdavosi, kad "Ateities" turinys esąs per sunkus, prašydavo išplėsti Kreivų šypsenų skyrių, dėti daugiau iliustracijų, etc., etc. Buvome jau besusigyvenę su mintimi, kad mūsų jaunimas, ypač gyvenantis Amerikoje, nebegali įkasti rimtesnių straipsnių. Buvome benurąšą jį į nuostolius... Ir štai dabar šis nelauktas pasisakymas, kad "Ateity" nėra ko skaityti...

Dalykai rimtesni, negu jie čia išdėstyti. Ne vieną kartą esame pajutę, kad

RYŠYS TARP REDAKCIJOS IR SKAITYTOJŲ

nėra per daug jau glaudus, ir ne vieną kartą redakcija yra stačiasi klausimą: "Kažin, ar tas ir tas dalykas skaitytojams patiko"?..., bet nesusilaukusi jokio atgarsio.

Sutinkame ir pritariame nuomonei, kad reikia problematinių straipsnių, bet galvojame, kad juos parašyti ir akademinio jaunimo problemas iškelti gali ir turi patys studentai. Laukėme ilgą eilę metų tokių straipsnių, prašėme kiekvieną progą... Tiesa, keletą gavome ir juos spausdinome, bijodami susilaukti tokių diskusijų, kad paskui nebus vietos, kur sutalpinti. Bet mūsų baimė neišsipildė, ir šalta tyła palydėjo keletos idealistiškesnių kolegų bandymą prasilaužti.

Su didele viltimi laukiame dabar darbų. Žinome, kad yra gražių pageidavimų ir gerų norų, bet to neužtenka. Mes

LAUKIAME DARBŲ.

Redakcija visada yra pasirengusi spausdinti viską, kas tik tinka spausdinti. Tad laukiame straipsnių, kurie iškeltų jaunimą deginančias problemas, kurie išjudintų ateitininkiskąją ir bendrai lietuviškąją veiklą iš kartais per daug jau didelio apsnūdimo, kurie gal savo tiesiu ir tvirtu žodžiu ne vieną ir iš sendraugių ateitininkų į idealistinį kelią sugrąžintų. Ir vėl sendraugiai užkabinami!

KO GI IŠ SENDRAUGIŲ LAUKIAMA?

— Labai nedaug: tik užsimokėti nario mokesį, atsiųsti 3 dol. Ateitininkų šalpos Fondui, prenumeruoti "Ateitį", retkarčiais nueiti į sendraugių susirinkimą, nepamiršti moksleivių ir studentų ateitininkų, pavėžinti juos kur nors gražia savo mašina, paskaityti jiems paskaitėlę. Bent tiek! Nėdeli darbai, bet jie taip reikalingi.

O KAIP SU POLITIKA?

Tokiu jau nelaimingu sutapimu šios vasaros studentų ateitininkų stovykla ir suvažiavimas sutapo su dviejų politinių sambūrių — Krikščionių Demokratų Sąjungos ir Lietuvių Fronto Bičiulių suvažiavimais Clevelande ir Detroite. Kelios dešimtys stiprių studentiško jėgų, kurios teigiamai būtų galėjusios pasireikšti studentų ateitininkų suvažiavime, buvo nukreiptos politinė kryptimi.

Ateitininkiskieji reikalai ir vėl nukentėjo. Nieko neturime prieš politiką, bet randame reikalą tvirtai ir teigiamai pasisakyti už šio SAS suvažiavimo metu iškilusias mintis. Studentai ateitininkai susipažįsta su politinėmis partijomis, studijuodami jų programas ateitininkiskųjų vienetų ribose, bet aktyvus įsijungimas į politinę veiklą nepatartinas. Atskiru nutarimu pabrėžta, kad centrinių organų bei draugovių ar korporacijų valdybų nariai negali priklausyti politinių organizacijų vadovaujamuose organuose.

*

ERETAS STATO ŠALKAUSKIUI PAMINKLĄ

"Knygos tikslas — parodyti tikrąjį, realųjį šalkauskį bei jo žemės kelionę. Visas aprašymas bus be pagražinimų. Pats aprašomasis nemėgo apdailinimo ir be abejonės spirtųsi prieš bet kokią bandymą jį paausuoti. Dėlto autorius ir jo bendradarbiai nevengia nė kritiškų atsiliepimų apie jį" — taip pasakoja III. 3 "Drauge" prof. dr. Juozas Eretas, pasiryžęs pastatyti mūsų ideologui Stasiui šalkauskiui paminklą — parašyti plačią šalkauskio monografiją.

Prof. J. Eretas dėkingai prisimena visus bendradarbius, atsiliepusius į jo kvietimą siųsti žinių, atsiminimų, įspūdžių apie šalkauskį, be to, prašo dar neatsiliepusius pasiskubinti ir padėti pastatyti šalkauskiui paminklą: "Mes visi iš didžio mūsų dvasios vyro daug ko esame gavę. Duokime už tai ir jam, kas pridera"

Knygos parašymą finansuoja ateitininkiskos spaudos rėmėjas kun. J. A. Karalius, Shenandoah, Pa., o išleidimu rūpinasi Ateitininkų Federacijos Valdyba. Knygos visi nekantriai laukiame.

ATSKLEISTA KNYGA

GENEROLO ATSIMINIMAI

Daugeliui šių dienų lietuvių studentų nebeįmanoma prisiminti net savo vaikystės dienų Lietuvoje: jie pradžios mokslą pradėjo jau tremties mokyklose. Tad ir vaizdą apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą mūsų akademinis jaunimas turi susidaryti tik iš vyresniųjų pasakojimų bei spaudos. Nenuostabu, kad daugelis dalykų ar įvykių, taip artimų juos pergyvenusiems žmonėms, jaunuosiuose nedaro jokio įspūdžio. Tų bendrų pergyvenimų nebuvimas senuosius ir jaunuosius kaip tik ir išskiria. Jaunimas kuria savo istoriją ir eina savais keliais. Bet jis dažnai jieško praity to, kas jungtų jį su lietuvių tauta, kas padėtų jam atsiremti. Jis jieško pirmoj vietoj susidaryti ir teisingą vaizdą apie ano meto Lietuvos gyvenimą.

Ant stalo guli didžiulis 700 psl. tomas, pavadintas KOVOSE DĖL LIETUVOS. Tai praėjusių dienų atsiminimai, parašyti buv. Lietuvos Kariuomenės Vado gen. Stasio Raštikio, iš arti galėjusio sekti Lietuvos gyvenimą. Šia savo atsiminimų knyga gen. St. Raštikis vaizdžiai atskleidžia jaunajam skaitytojui nepriklausomybės dieną, objektyviai pasakoja apie kai kurias įsigalėjusias ano meto režimo blogybes ir jautriai priveda prie tų nelaimingų priežasčių, kurios ir patį skaitytoją privertė studijuoti kur nors New Yorke ar Chicagoje, o ne Kaune ar Vilniuje.

Nuo pat vaikystės dienų Dūksto iki Kalifornijos autorius visur yra objektyvus, malonus, šiltas ir ramus gyvenimo įvykių ir žmonių vaizduotojas. Į visus įvykius ir į savo gyvenime sutiktus žmones jis žiūri iš gerosios pusės, juose stengiasi rasti nors trupinėlį gero. Iš jo knygos Lietuva iškyla šviesi, viltinga ir rodanti didelio pasiryžimo gyventi. Tiesa, nebuvo apsieita be klaidų, ir autorius nevengia jų parodyti, tačiau jis smerkia tik pačias klaidas, o ne žmones, jas padariusias.

Pirmoje knygos pusėje autorius aprašo savo vaikystės dienas, caro kariuomenę, Didįjį Karą, revoliuciją, sužeidimą ir nelaisvę pas komunistus. Grįžęs į Lietuvą ir įsijungęs į Lietuvos kariuomenę, baigęs užsieniuose aukštuosius karo mokslus, gen. St. Raštikis pakviečiamas į Lietuvos karinę vadovybę. Antroje knygos pusėje aprašomas jo darbas vyr. kariuomenės vadovybėje, santykiai su vyriausybe, užsienio atstovais, pagaliau Lenkijos, Vokietijos ir Rusijos ultimatumai. Su bolševikų invazija baigiasi pirmojo tomo puslapias.

Šie atsiminimai buvo rašyti per ilgą eilę metų. Pradėjo jis juos

dar 1922 m., ką tik grįžęs iš sovietų nelaisvės, vėliau tęsė juos Lietuvoje, Berlyne, įvairiose tremties stovyklose, pagaliau saulėtoje Kalifornijoje. Gal tas ilgas rašymo laikas, ar gal kiek per didelis skubotumas knygą išleisti yra priežastis pasitaikančių knygoje pasikartojimų, kurių, be abejo, bus išvengta sekančiuose knygos leidimuose.

Autoriaus kalba gyva, lengva skaityti ir įdomi. Dažnai nudažyta šviesaus humoro spalvomis. Ypač puikūs sutiktų asmenų charakterizavimai.

(Stasys Raštikis, KOVOSE DĖL LIETUVOS, Kario atsiminimai, I dalis, 704 psl. Išleido Lietuvių Dienos, Los Angeles, Calif. Kaina \$7) J. Baužys

LIETUVIŲ MITOLOGISKOSIOS SAKMĖS

Nuo gilių senovės visose tautose jaučiamas žmonių tikėjimas į antgamtinį pasaulį. Tik jis keičiasi pareinamai nuo kultūrinių ir istorinių sąlygų. Senovės lietuviuose, kurie turėjo ypač artimą ryšį su gamta, reiškėsi garbinimas įvairių gamtos dievybių: perkūno, laumių, aitvarų ir pan.

Įvairūs pasakojimai apie anas mitologines būtybes išliko žmonių lūpose iki šių laikų. Per keletą pasakutinių dešimtmečių tie pasakojimai buvo užrašyti, sugrupuoti ir išleisti atskiromis knygomis. Viena iš tokių knygų — "Lietuvių mitologiskosios saktmės", redaguota prof. Jono Balio, neseniai pasirodė spaudoje, gražiai išleista "Nidos" knygų leidyklos, Anglijoje.

Tai daugiausia dar Lietuvoje surinkti pasakojimai, bet dalis jų papildyta naujais užrašymais Amerikos lietuvių tarpe. Knygoje sudėta 247 pasakojimai apie Perkūną, laumes, aitvarus, raganas, burtininkus, vilkolakius, milžinus, žmogėdoras, taip pat apie Saulę, Vėją, Šaltį ir Ugnį. Kiekvienam kuris domisi lietuvių senovės gyvenimu, ši kny-

ga bus didelės vertės. Knygos pradžioje įdėta išsami prof. J. Balio pratarmė, o pabaigoje — trumpi pasakojimų turiniai ir bibliografinės žinios anglų kalba.

(Jonas Balys, LIETUVIŲ MITOLOGISKOSIOS SAKMĖS, 191 psl. Nidos Knygų Klubo leidinys Nr. 13, 1956 m. London. Kaina nepažymėta). J. Bž.

ANYKŠČIŲ ŠILELIS ANGLŲ KALBOJE

Neperdaugiausia lietuviškų knygų yra išversta į anglų kalbą. Dėl to yra malonu, kai pasirodo kiekvienas naujas vertimas. Ši rudenį pasirodė vysk. A. Baranausko — Anykščių šilelis anglų ir lietuvių kalbomis, pavadintas "The Forest of Anykščiai". Tai puošniai atrodanti 44 psl. knyga, kurią išleido "Lietuvių Dienos". Gražiai kiekvieną puslapį iliustravo dail. J. Kuzminskas, o aplanką puošia V. Maželio parūpinta Anykščių šilo nuotrauka. Šią 342 eilučių poemą į anglų kalbą išvertė Nadas Rastenis, aktyvus visuomenininkas ir rašytojas. Be šio veikalo lietuvių kalbon jis dar yra išvertęs Šekspyro "Venus ir Adonis", Omar Kajamo "Rubajatą", Edgar Allen Poe "Varną". Yra taip pat paruošęs Doneičio "Metų" vertimą anglų kalboje.

Pirmą kartą "Anykščių šilelis" išleidžiamas dviem kalbom kartu. Toks leidinys skiriamas angliškai kalbantiems arba tiems, kurie silpnai supranta lietuviškai. Be abejo, jis bus mielas Lietuvoje ir svetur išaugusiam lietuviui. E. S.

Sukūrusius ateitininkiškas šeimas:

KĘSTUTĮ KEBLĮ ir VITALIJĄ BOGUTAITE,
VYTAUTĄ VALAITĮ ir VANDĄ TAMSEVIČIŪTĘ

SAS Valdyba nuoširdžiai sveikina ir linki
gražios, laimingos ateities.

DARBAI IR ŽMONĖS

• Dail. V. K. Jonynas nuo šio rudens pradės dėstyti meną Fordhamo universitete New Yorke. Pirmąjį semestrą jis dėstys piešimą, tapybą pradedantiems, natūrmortus ir peizažus, grafiką ir pritaikomąjį meną, portretus.

• Prof. Ignas Prielgauskas, vienas iš seniausių Lietuvos muzikų, mirė liepos mėnesį okupuotoje Lietuvoje, Šiauliuose. Buvo sulaukęs 85 metų amžiaus. Jis yra buvęs Klaipėdos konservatorijos direktorius, apie 20 metų profesoriavęs Varšuvos konservatorijoje. Jo mokiniams yra buvę St. Šimkus, J. Bendorius, M. K. Čiurlionis ir visa eilė kitų.

• Š. m. rugpjūčio 26 buvo pašventinta naujai statoma jaunimo stovykla prie Detroito. Dalyvaujant gausiam būriui lietuvių iš aplinkinių miestų. Stovyklos šventinimo apeigas atliko prel. Albavičius.

• Lietuvaikių Seserų Instituto vasaros lituanistiniai kursai, kurių pagrindinė tema buvo — tautiniai šokiai, žaidimai ir dainos pradžios mokyklose — praėjo su pasisekimu. Juose dalyvavo gausiai suvažiavusios atstovės iš lietuvaikių mokytojų vienuolių. Kursai vyko Pittsburghe šv. Pranciškaus seserų vienuolyne rugpjūčio vidury. Su įdomiomis paskaitomis ir pokalbiais šiuose kursuose dalyvavo muz. A. Mikulskis, St. Barzdukas, dr. Alf. Damušis, L. Sagys, M. Avietėnaitė, sesuo M. Kristina, motina M. Tefofilė ir ig. Malėnas.

• Istorikė dr. Marija Gimbutienė tarptautiniame etnologų ir archeologų suvažiavime, kuris įvyko rugsėjo pradžioje Philadelphijoje, skaitė paskaitą apie indoeuropiečių kultūros pasikeitimus II šimtmečio prieš Kristų.

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

Rugpjūčio 23, 24, 25 d.d. Chicagoje įvyko Lietuvos Vyčių Seimas. Tai 43-sis organizuotojo Amerikos lietuvių katalikų jaunimo istorijoj. Jame dalyvavo net 200 atstovų ir daug svečių, kurie buvo suvažiavę nuo Atlanto iki Pacifiko aptarti aktualiausių problemų ir numatyti gaires tolimesnei veiklai. Buvo posėdžiauta bendrai ir sekcijomis, aptarta bendri lietuvių kultūriniai ir pačios organizacijos reikalai. Seimo metu buvo įteiktos taurės veikliausiems nariams ir veikliausioms kuopoms, o senatorius Douglas buvo apdovanotas Friend of Lithuania medaliu. Savo rezoliucijose Vyčiai pasiryžo reikalauti JAV delegatą prie JT, kad Lietuvos atstovui būtų leista įteikti Lietuvos bylą Jungtinėms Tautoms.

VYTAUTAS VYGANTAS — DAKTARAS

Sujungti mokslą ir visuomeninę veiklą, rasti abiem pakankamai laiko — yra gyvenimo menas, kuriuo nedaugelis tegali pasigirti. Vienas iš tokių gyvenimo menininkų, sugebėjęs sujungti pareigas sau, savo ateities kūrimui ir lietuviškai bendruomenei, yra Vytautas P. Vygantas, šią vasarą baigęs psichologijos studijas ir gavęs daktaro laipsnį.

Vytautas Vygantas gimė 1930 m. vasario 17 d., Klaipėdoje. Gimnaziją jau turėjo baigti tremtyje, Gross-Hessepe, Vokietijoje, 1948 metais. Tuoju įstojo Pabaltijo Universitetan. Atvykęs 1949 m. Amerikon, pradėjo studijuoti psichologiją Brooklyno Kolegijoje, kurią baigė, įsigydamas bakalauro laipsnį. Studijas toliau tęsė Fordhamo Universitete, New Yorke. Magistro laipsniui gauti V. Vygantas parašė mokslinį darbą, kuriame išsamiai nagrinėjo lietuvių karininkų prisitaikymą neįprastose jų profesijai tremties sąlygose. Išvykęs Urbanon, studijas tęsė Illinois universitete, specializuodamasis pramoninės psichologijos srityje, kartu dirbdamas universitete, kaip dėstomojo personalo narys. Poros metų laikotarpyje atliko visą eilę psichologinių tyrinėjimų, kuriuos panaudojo savo

rašomam moksliniam darbui — disertacijai. Joje buvo liečiami nauji pramoninės psichologijos metodikos klausimai. Daktaro laipsnį V. Vygantui Illinois Universitetas Urbanoje suteikė š. m. liepos 28 d.

Susilaukęs visos eilės pasiūlymų darbui iš įvairiausių firmų, V. Vygantas pasirinko American Airlines, vieną iš didžiausių Amerikos keleivinių lėktuvų bendrovę. Ten gavo specialų uždavinį nustatyti ir iširti per didelio tarnautojų keitimosi priežastis.

Vytauto Vyganto vardas gerai žinomas Amerikos lietuvių visuomeninėje veikloje, o ypač akademikų ir ateitininkų eilėse. Turbūt, nėra buvę nė vieno svarbesnio studentiškojo jaunimo sąskrydžio, suvažiavimo ar stovyklos J. A. Valstybėse, kur Vygantas nebūtų kalbėjęs, kėlęs aktualius laiko klausimus, judinęs lietuviškojo gyvenimo problemas. Tai jo charakteris — niekad nenustovėti vietoje, įieškoti ko nors naujo, stebėti ir pažinti žmones, raginti juos naujiems darbams ir nebijoti iškelti labiausiai deginančių problemų.

Jo sumanymai, pradžioje dažnai atrodė per drąsūs ir be realaus pagrindo, ne vieną kartą yra jau parodę gražių vaisių lietuviškoje veikloje. Kai 1949 m. vėly rudenį, susiformavus pirmajai MAS CV Amerikoje, iškilo klausimas atgaivinti čia "Ateitį", Vygantas buvo pirmasis, kuris nedvejojo sumanymo galimūmams ir parodė daug entuziazmo. Pirmosios MAS stovyklos JAV suruošimas 1950 m., kada ateitininkų senesnieji veikėjai į šį sumanymą žiūrėjo su didžiausia doze skepticizmo, buvo taip pat didesne dalimi Vyganto nuopelnas.

Aktyviai besireikšdamas MAS, SAS ir vėliau At-kų Fed. Valdyboje, organizuodamas įvairius kursus,

MIELIESIEMS "ATEITIES" BIČIULIAMS:

kun. dr. A. Deksnui, kun. A. Grigaičiui, kun. kleb. J. Kintai, kun. dr. J. Makniui, kun. dr. Pr. Maneliui, kun. J. Pragulbickui, kan. Vcl. Zakarauskui, tėvui dr. K. Žvirbliui, O. P., sulaukusiems

KUNIGYSTĖS SIDABRINIO JUBILĖJAUS,

linkime Dievo palaimos tolimesnei altoriaus tarnybai.
Ad multos annos!

"ATEITIES" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

stovyklas, lankydamas moksleivių ir studentų vienetus, V. Vygantas neužsidarė vien tik ateitininkiškoje veikloje. Bendrinėje Liet. Studentų Sąjungoje jis buvo vienas iš didžiausių jos veiklos judintojų, suplanavęs šalpos vajų, įsteigęs užsienio skyrių, pradėjęs leisti anglų k. žurnalą "Lituanus", kurį dar iki šiandien teberedaguoja.

Laikraštiniis darbas jam visada labai artimas. Be "Lituanus", Vygantas redaguoja "Akademiinių Prošvaisčių" skyrių "Drauge", sporto skyrių "Ateity", rašinėja įvairiausiomis temomis į beveik visus lietuviškus laikraščius.

Tikimės, kad tapęs ateitininku sendraugiu, Dr. V. Vygantas sugebės išlikti veiklios ir kūrybingos dvasios. Tikimės ir pasitikime. Gal todėl ir savo specialybei praktikuoti jis pasirinko sparnuotą firmą — American Airlines, kad nebūtų pagundos įpulti stagnacijon. Linkime neišsamiemo entuziazmo, judinant lietuviškąsias problemas.

J. Paventis

PARVEŽKITE Į LIETUVĄ MANO ILGESĮ

Rugpjūčio 16 d. mirties viešnia iš ateitininkiškos šeimos vėl išsivedė a. a. agr. Balį Špoką, gyvenusį Rockford, Ill. Velionis mirė Bostone, Peter Bent Brigham Hospital, po sunkios širdies operacijos.

Agr. Balys Špokas gimė Mikalajūnų k., Linkuvos parap., Šiaulių apskr. Baigęs Linkuvos gimnaziją, studijavo Žemės ūkio Akademijoje Dotnuvoje, kurią sėkmingai baigė ir įsigijo diplomuoto agronomo teises. Tarnavo Žemės ūkio Rūmuose, būdamas gyvulininkystės skyriaus vedėjas, vėliau ėjo žemės ūkio gamybos departamento direktoriaus pareigas. Vokietijoje buvo Oldenburgo lietuvių stovyklos komendantas. Į JAV atvyko 1949 m. ir apsigyveno Rockforde, Ill. Kelečius paskutinius metus buvo varginamas širdies ligos. Buvo sutarta operacija su geriausiu širdies ligų specialistu, kuri nebegalėjo pagelbėti.

Agr. Balys Špokas, dar besimokydamas Linkuvos gimnazijoje, įstojo

į ateitininkų eiles ir visą savo amžių liko ištikimas jų idealams. Ypač gražiai ateitininkiškoji jo veikla reiškėsi Dotnuvoje, Žemės ūkio Akademijoje, ir vėliau atkū sendraugių ellėse. Jo ramus, taktingas būdas, nuoširdus linkuvio gerumas ir atvirumas pasireiškėda-

vo ir aplamai lietuvių kultūriniame gyvenime. Rockfordo lietuvių kolonija ilgai minės agr. Balį, didesniųjų švenčių ir minėjimų metu kalbėjusį ir aiškinusį visiems apie Lietuvos gyvenimo pažangą, tobulėjimą ir didžiąją okupacijų nelaimę.

A. a. Balys, belaukdamas Bostone operacijos ir atsiduodamas Apvaizdai, vienam savo bičiulių rašė: "Prašau atsiminti mane savo maldose, o jeigu skirta nebeapsimatyti — parvežk į Lietuvą mano ilgesį ir tėvynės meilę"...

A. a. Balys dideliame skausme paliko žmoną Stasę, sūnų Romą, studijuojantį Purdue universitete aviacijos inžineriją, ir dukrelę Giedrutę, aukšt. mokyklos mokinę, su kuriais kartu skausmu ir nuiliudimu dalinamės.

J. P.

15 METŲ NUO KUN. J. NAVICKO MIRTIES

Energingas kultūrininkas ir karštas lietuvis kun. dr. Jonas Navickas apleido mus prieš 15 metų — 1941 m. rugs. 2 d. Minėdami tą sukaktį, prisimename, kad tas taurus žmogus mirė teturėdamas tik 46 m. amžiaus, bet daug nuveikęs. Teologines studijas pradėjęs Amerikoje, parašė disertaciją apie šv. Cipriono doktriną, liečiančią sakramentus. Tapęs marijonu važinėjo po lietuvių kolonijas su religinėmis-kultūrinėmis misijomis. Jo rūpesčiu buvo įsteigta lietuviška kolegija, žinoma Marianapolio vardu.

Jis buvo ne tik didžiai pamėgęs mokslą, ne tik geras pedagogas, bet ir plunksnos žmogus: redagavo

blaivininkų laikraštį "Tautos Rytą", taipgi redagavo tėvų marijonų laikraštį "Laiivą", yra išvertęs visą eilę dramų į lietuvių kalbą. Parašė religinio turinio raštų — Mūsų tikėjimas, šv. P. Marijos Apsireiškimas.

Ypatingai buvo susirūpinęs jaunimo lietuvišku auklėjimu. Jo rūpesčiu buvo įsteigta Amerikos Lietuvių Katalikų studentų organizacija ir įkurtas ilgas metus ėjęs žurnalas "Studentų žodis". Labai rūpestingai stengėsi perduoti lietuvišką dvasią naujajai tėvų marijonų kartai. Įvertinant jo nuopelnus, jis buvo išrinktas tėvų marijonų provinciolu.

Clevelando stud. at-kai, išpildę meno valandėlę Lietuvių Seserų Institute, šv. Pranciškaus vienuolyne, Pittsburge, 1956 m. rugpjūčio 19 d.

SPRINGFIELD, ILL.

Šių metų liepos 29 dieną Springfieldo moksleivių ateitininkų kuopa suruošė gegužinę su programa. Programą paruošė ir režisavo p. Stasė Šidlauskienė.

Gegužinėje buvo atsilankęs kun. Ig. Urbonas, kuris prieš programą trumpai pakalbėjo tema "Kas yra ateitininkai". Taip pat buvome susilaukę kun. J. Gasiūno su visu būriu ateitininkų iš St. Louis. Jie mums atvežė dovanų vazelę, už kurią jiems dėkojame.

Gegužinė praėjo pakilioje lietuviškoje nuotaikoje, ir iš jos visi grįžome dvasiniai ir fiziniai atsigavinę.

Audrys Šidlauskas

WATERBURY, CONN.

Rugpjūčio 11 dieną Waterburio studentai ateitininkai turėjo susirinkimą p. Vaitkaus bute. Svarbiausiu programos punktu buvo Dr. Šmulkščio paskaita, kurioje jisai paaikškino studentų ateitininkų pasidalinimą į korporacijas Lietuvoje.

Tame pačiame susirinkime į studentų eiles buvo priimti šie moksleiviai ateitininkai: J. Janušaitytė, R. Marūnas, G. Žemaitis, J. Kermūza ir R. Gaižutis. Po susirinkimo vyko pasilinksminimas. Susirinkime ir pasilinksminime dalyvavo būrys svečių iš Hartfordo.

L. J.

← Kairėj: Marianapolio moksleiviai at-kai — stovyklautojai.

Dešinėj: Boyaca gubernatorius Kolumbijoj įteikia aukso medalį Jolandai Grigaliūnaitei.

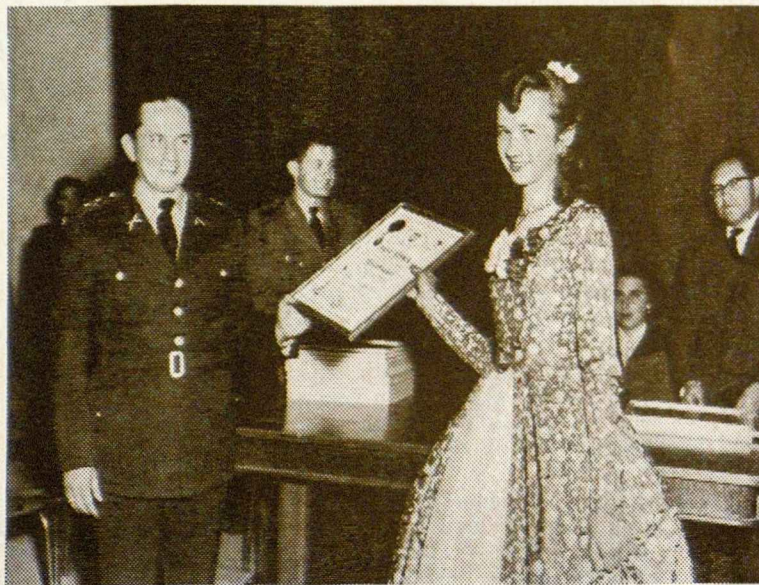
TUNJA, KOLUMBIJA

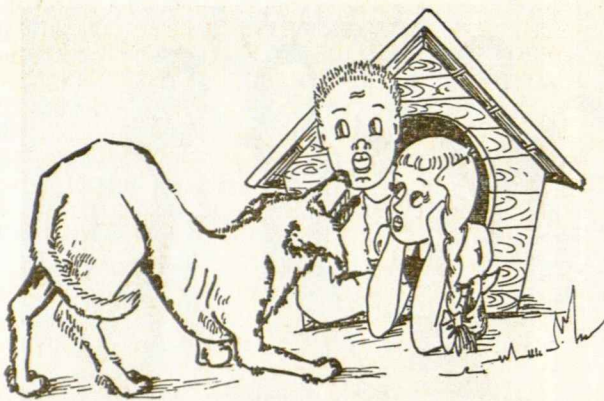
Šių metų liepos 20 diena buvo didi ne tik visai Kolumbijai, kaip visuomet labai iškilmingai švenčiama tautos šventė, bet ir visiems Kolumbijos lietuviams. Tą dieną Tunjos miesto teatro Quimiza salėje, pripildytoje rinktinės publikos, buvo iškilmingai pagerbtos dvi lietuvaitės: Sofija Grigaliūnienė-Glovackienė ir jos dukra, Jolanda. Abi buvo apdovanotos pirmos klasės diplomais, kuriuos asmeniškai įteikė Boyaca Departamento gubernatorius pulkininkas Olivo Torres Mejica. Jolanda, be to, dar buvo apdovanota aukso medaliu.

Ponia Sofija Grigaliūnienė-Glo-

vacienė buvo apdovanota, kaip pasižymėjusi mieste muzikos profesore ir uoli dalyvė visuose Katalikų Akcijos labdaros ir visuomeniniuose darbuose. Jolanda gi, kaip laimėjusi Radio Boyaca suruoštame muzikos konkurse, kurio iškilmingame užbaigos koncerte ji meistriškai išpildė Mendelsono kūrinį "Rondo Capriccioso". Jolanda ir prieš tai ne kartą per radiją žavėjo Boyacos publiką savo malonia muzika.

Solenizantės yra Lietuvos veterano generolo Vinco Grigaliūno-Glovackio mirties anūkė. Abi yra didelis pasididžiavimas jų artimiesiems ir visai lietuvių tautai.

Vedybos

ČIUKAS DĖLIS

Seniai, atsimenu, aš klausiau savo mamą:
"Kodėl, mamyt, sakyk, kodėl taip yra,
Kodėl užaugę vyrai su mamom gyvena,
O mus daržely mokytoja nuo mergaičių skiria?"

"Ne su mamom", man aiškino jina, "vaikeli,
Dideli vyrai savo žmonas turi.
O jūs vaikai — nevedę dar, užtat daržely
Jus mokytoja skiria ir prižiūri."

"Bet mama, aš jau metų keturių,
Ir mokaš jau skaityt elementorių —
Kodėl aš, mama, žmonos neturiu?
Mama, aš noriu."

Nusijuokė jina — "Juk tu dar vaikas,
Juk tu turi dar mamą, kam tau reik žmonos?
Ateis, vaikeli, tau dar vesti laikas.
Be to", ji juokė, "būt permaža vietos čia namuos".

"OK, all right", sakau. "Nenoriu būt kalėjime.
Jei mano žmonai vietos nėra čia namuos,
Eisiu aš vienas pats, sukursiu šeimą,
Išitaisysiu butą iš šunies būdos".

O buvo vasara. Ir rytas toks saulėtas.
Kjeman išbėgau. Žiūriu — stovi ji.
Gelsvi plaukai. Ir kaspinas uždėtas.
Suknytė raudona. Gražuolė, dievaži.

Galvoju — ko bijoti? Juk vyras aš esu.
O ji jauna, trimetė, ir vardas Gražina.
Ir mandagiai priėjęs patraukiau už kasų:
"Aš noriu, kad tu būtum man žmona".

"Žmona?" Iš džiaugsmo akys bematant sužibo.
"Žmona", sakau. "Ir ne tik šiandien — visada".
"O kur gyvensim? Kur gyvensim po vedybų?"
"Namų nėra", sakau, "bet bus gerai būda?"

Jinai pakraipė galvą. Pirštą burnon ikišo.
"Gerai", sako. "Gerai, aš būsiu tau žmona".
Išrovėm žolių puokštę ir ja rankas surišom.
Kad meilė ištesėtų. Kad būtų amžina.

Išvarėm šunį lauk. O nenorėjo eiti.
Būdon abu sulindom. Patogu ir jauku.
Staiga — nei šio, nei to — atsiminė ji kraitį:
"Aš lėlę atsinešiu, mums reikia juk vaikų".

SENDRAUGIŲ KAMPELIS

Jaunutis: Tėte, kodėl ponios, kai
išteka, paima vyro pavardę?

Sendraugis: Bėk, vaikeli, mama
šaukia vakarienės. (Sau): Jos vis-
ką paima, ką kalbėt apie pavardę.

*

Pirmas sendraugis: Žinai, bičiu-
li, mano žmona angelas.

Antras sendraugis: Laimingas,
brolau. Manoji dar gyva.

*

Baigusi mokslus studentė nenori
nieko. Tik vyro. Kai suranda, tada
visko nori.

*

Klausimas: Kas yra blogiau, ne-
gu sendraugė, kuri moka virti ir
neverda?

Atsakymas: Sendraugė, kuri ne-
moka virti ir verda.

Aš supykau: "Ką, lėlę? Lėlės atnešti eisi?
Nenoriu aš lėlės. Aš noriu tik žmonos.
Aš vyras juk esu ir aš lėlėm nežaisiu".
Pravirko ji balsu gailiai kampe būdos...

Ir verkdama nubėgo. Gal verkė, kad mylėjo.
Bet aš ją pamiršau. Žaidžiau tik su laivais.
Ir dvidešimt jau metų be žmonos praėjo.
Ir ką gali žinot — gal vieni dar praeis.

O Gražina, o ji
Našlėlė nabagėlė?
Jinai viena pati
Augino lėlę.

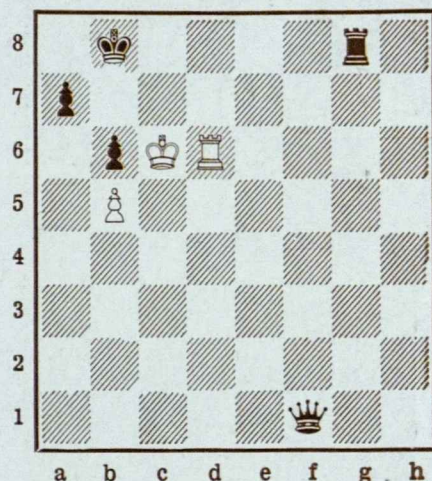
Piešiniai Danutės Vebeliūnaitės

PAGRINDINĖS MINTYS PRADEDANT ŠACHMATŲ PARTIJĄ

1. Pradėk žaidimą centriniiais karaliaus ar valdovės pėstininkais (e arba d). 2. Nedaryk daugiau vieno arba dviejų pėstininko ėjimų, toliau stenkis išvesti savo figūras. 3. Vesk pirmiau žirgą, po jo — rikį. 4. Daryk ėjimą, ką nors grąsindamas, jei galima. 5. Parink tinkamiausią vietą savo figūrai, kad nereiktų su ja sekančiu ėjimu bėgti. 6. Neveski valdovės per anksti į kovą. 7. Rokiruokis (castle) kiek galima anksčiau ir geriau karaliaus pusėje. 8. Pasistenk gauti centrinių laukelių kontrolę. 9. Stenkis pasilaukti bent vieną pėstininką centre. 10. Neaukoki pėstininko be aiškios minties arba naudos. Pėstininko auka turi būti pagrįsta: jei užtikrina greitesnį figūrų išvedimą, nustumia priešininko valdovę, trukdo jo rokiruotę arba jei sukuria puolimą atdaromis linijomis.

Patas (Stalemate). Jei tavo ar priešininko karalius nebeturi ėjimo ir nebuvo prieš tą ėjimą šachuotas, partija la koma lygiomis (draw) dėl pato. Turėdamas laimėtą baigmę, saugokis nepadaryti pato, o būdamas blogesnėje padėtyje ieškok išsigelbėjimo tuo pačiu patu. Štai pavyzdys. Juodi: Kb8, Vf1, Bg8, Pa7, b6 (5). Ealti: Kc6, Bd6, Pb5 (3).

Juodi turi valdovę ir pėstininką viršaus, vadinasi, nebėra dvejotimo dėl pergalės, bet baltieji suranda

išsigelbėjimą: Ed6-d8+! ir juodi turi mušti bokštą B:d8, bet dabar baltųjų karalius neturi ėjimo. Gavosi patas, t.y. lygiosios.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

AUKOS ATEIČIAI

Indrė Paliokaitė, Chicago, Ill., atsiuntė \$5.00 auką.

Springfield, Ill., MAS kuopa Ateičiai paremti atsiuntė auką — \$25.00.

Nuoširdus ačiū!

GARBĖS PRENUMERATORIAI

Garbės prenumeratas paskutiniu laiku atsiuntė:

Kun. J. Raštutis, Amsterdam, N. Y. — \$40.00.

Kun. B. Gauronskis, Ansonia, Conn. — \$10.00.

PARAMOS LAUKIAME IŠ VISŲ ATEITININKIŠKŲ VIENETŲ

Kiekvienais metais įvairūs ateitininkiški vienetai — sendraugių skyriai, studentų draugovės ir moksleivių kuopos — paremdavo ATEITĮ savo auka arba paskirdami žurnalui specialių parengimų pelną. ATEITIES naudai ruošiami koncertai bei vakarai gyvai reiškė mūsų kultūrinę veiklą, o kartu padėjo ATEIČIAI sustiprėti finansiškai. Laukiame ir šiais metais, kad kiekvienas ateitininkiškas vienetas AT-

EIČIAI savo dalį paskirtų. Tiems, kurie savo pareigą jau atliko, nuoširdžiai dėkojame.

PRENUMERATOS MOKESČIAI

Administracija dėkinga skaitytojams už gana uolų šiais metais prenumeratos apmokėjimą. Keturi penktadaliai skaitytojų jau yra atsiteisę, bet mes norėtume, kad ir likusis penktadalis skaitytojų ne liktų skolingas. Tikime, kad šiais metais visi skaitytojai atsilygins ir palengvins administracijai nelengvą jos darbą.

Už visokią paramą visiems ATEITĮ parėmusiems reiškiamo gilią padėką.

ATEITIES ADMINISTRACIJA

JAUNYSTĖS MARŠAS

Kun. Alf. Sušinsko jaunimui skirtą knygą, leidėjas prel. P. Juras platinti perdavė Ateities administracijai. Knyga verta kiekvienam jaunuoliui pasiskaityti. Užsakymus siųsti adresu: ATEITIS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Kaina 2 dol. Platintojams duodama 25% nuolaidos.

KALĖDINIAI ATVIRUKAI

Ateitininkų Federacijos Valdyba, vykdydama organizacijos reikalams piniginių vajų, išleido dail. B. Gedvilienės paruoštus penkių atskirų piešinių kalėdiniais sveikinimams atvirukus. Jų po 20 bus išsiuntinėta kiekvienam ateitininkui sendraugiui bei studentui, prašant 2.50 dol. aukos. Kas įstengtų ta proga paaukoti ir daugiau, Ateitininkų Federacija bus labai dėkinga. Užsakymus siųsti adresu: ATEITIS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

At-kų Federacijos Valdyba

-0-

NAUJOJI SAS CENTRO VALDYBA

A. Gečiauskas, 913 W. Ruscomb St., Philadelphia, Pa.

Dalia Karaliūtė, 8551 Forest Parkway, Woodhaven 21, New York.

R.Binkytė, 1341 So. 4th St., Philadelphia, Pa.

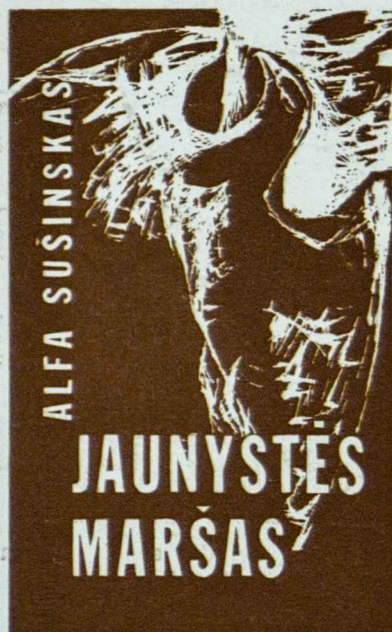
N. Mekytė, 1558 Greene Ave., Brooklyn, New York.

Algis Lukas, 4017 Maryland Ave., Philadelphia 24, Pa.

Bronius Čikota, 3480 Schoolhouse Lane, Philadelphia, Pa.

Sigitas Bobelis, 215 Moffat St., Brooklyn 7, New York.

Džiugas Staniškis, 7513 Lawnview Ave., Cleveland 3, Ohio.

JAUNYSTĖS MARŠAS —

KNYGA, KURI TURĖTŲ BŪTI KIEKVIENO
JAUNUOLIO PALYDOVE.

UGNINGAIS ŽODŽIAIS JĄ PARASE
KUN. ALFA SUŠINSKAS

Knygą galima gauti
“Ateities” administracijoje
ir pas platintojus.

KAINA 2 DOLERIAI

EGLUTĖ

Mėnesinis vaikų žurnalas, auklėjas naujus
lietuviškų laikraščių skaitytojus.
Joje pirmuosius žingsnius pradeda
“Ateities” ir kt. žurnalų
bendradarbiai.

EGLUTĖ

rėdaguoja rašytojas

STEPAS ZOBARSKAS

EGLUTĖS

prenumerata metams — \$3.00

Rašykite:

EGLUTĖ,

Immaculate Conception Convent
R. F. D. 2, Putnam, Conn.

VYTAUTO AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS

LIETUVA

yra geriausia dovana vardinių,
gimtadienių, Kalėdų ir kitų
švenčių progomis.

Užsakymus siųsti

ATEITIS

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KAINA 6 DOL.

ATEITIS, 1956 M. NR. 8

90.725.127